

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: V

BROJ: 4 (42)

Subotica, travanj (april) 1998.

Cijena: 5,00 N. din.

BLAŽENI KOJI NE VIDJEŠE A VJERUJU

Guercino, Nevjerni Toma

SRETAN USKRS!

Subotički biskup u Lovranu

XV. PLENARNO ZASJEDANJE HBK

(12-14. ožujka 1998)

Pod predsjedanjem nadbiskupa zagrebačkog msgr. Josipa Bozanića, a u nazočnosti apostolskog nuncija msgr. Giulia Einaudia, članovi Hrvatske biskupske konferencije započeli su u četvrtak 12. ožujka ujutro u Lovranu - u Domu pastoralnih susreta - svoje petnaesto plenarno zasjedanje. Uzvanici ovog zasjedanja bili su mostarski biskup msgr. Ratko Perić, kao izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te subotički biskup msgr. János Péntzes, a kasnije im se pridružio i kotorski biskup msgr. Ilija Janjić.

Središnja tema ovog zasjedanja bila su neka pitanja iz pastoralne sakramenta svete potvrde. Ova tema svojevrstni je uvod u problematiku mladih koja će biti razmatrana tijekom narednih zasjedanja HBK, te su biskupi željeli ponajprije u Godini Duha Svetoga raspraviti određene vidove sakramenta sv. potvrde. Teološku i pastoralnu utemeljenost ovoga sakramenta izložili su riječko-senjski nadbiskup msgr. Anton Tamarut i đakovačko-srijemski biskup msgr. Marin Srakić. U bogatoj diskusiji biskupi su upozorili na praktične poteškoće u pastoralu. Sakrament potvrde u praksi često znači rastanak mladih s Crkvom. Biskupi su istaknuli potrebu da u svim župama u sklopu pripreve za sakrament potvrde, uz školski vjeronauk treba postojati i priprava u župnoj zajednici. Naglašeno je da treba izraditi katekizme koji će služiti za pripravu na svetu potvrdu.

Dosta vremena posvećeno je pitanju neuključivanja mladih u župsku zajednicu nakon svete potvrde i njihovoj zauzetosti u evangelizaciji. Crkva je svjesna da vjernici laici svojim djelovanjem trebaju biti kvasac u našem društvu. /IKA/

Vatikan

BISKUP SOPI O RJEŠENJU KOSOVSKE KRIZE

Još je uvijek moguće mirno rješenje problema na Kosovu, no Katolička crkva ne može mnogo pridonijeti njegovu iznalaženju, smatra tamošnji katolički biskup. Naime, pomoćni skopsko-prizrenski biskup Marko Sopi ustvrdio je to u razgovoru koji je 17. 03. 1998. objavila novinska agencija Fides. Prema njegovim riječima, oko 60.000 tamošnjih katolika "nalazi se u središtu sukoba". Najmanje jednom policija je pretukla i zlostavljala katolike koji su se vraćali s nedjeljne mise. "Ukoliko vlasti pozovemo na poštivanje ljudskih prava, one nas odmah optužuju za urotu s teroristima. Ukoliko pokušamo izravno razgovarati sa srpskom i muslimanskom braćom, s kojima inače dobro surađujemo, oni bi nas mogli smatrati suradnicima terorista", rekao je biskup Sopi. Biskup je također istaknuo kako su jugoslavenske vlasti u Beogradu krivotvorile izvješća o albanskim terorističkim separatističkim skupinama kako bi imale ispriku za zlostavljanje tamošnjeg pučanstva. Pritom je pohvalio odluku tamošnjih albanskih vođa da nastave s nenasilnim otporom. Jedina nada u mir na tom području jest da predsjednik Slobodan Milošević počne poštivati dogovor o nezavisnim albanskim školama i sveučilištima na Kosovu koji je potpisao s tamošnjim vlastima. Nakon toga treba prihvatiti i ugovor o zdravstvenoj skrbi. Biskup Marko Sopi smatra da jedino putem postizanja dogovora o konkretnim problemima može doći do uspostave mira na Kosovu. "To je jedini način na koji u mladima možemo stvoriti nadu u bolje sutra. Nada postoji ukoliko Srbi prihvate takav način rješavanja problema, u protivnom, nažalost, preostaje daljnje prolijevanje krvi", zaključio je biskup Sopi.

Inače, Svjetsko vijeće Crkava, Konferencija europskih Crkava i Luteranska svjetska federacija pozvali su vjerske vođe na području nekadašnje Jugoslavije da učine sve što mogu kako bi se poštivali "identitet i povijesno nasljeđe" svih vjerskih i etničkih skupina na Kosovu. Također su međunarodnu ekumensku zajednicu pozvali da žrtvama s Kosova pruže dobrotvornu ili neku drugu pomoć. Trenutno u Prištini djeluje američki Caritas koji surađuje s više ustanova te pruža pomoć za 8.000 izbjeglih s područja Drenice. (IKA / CNS)

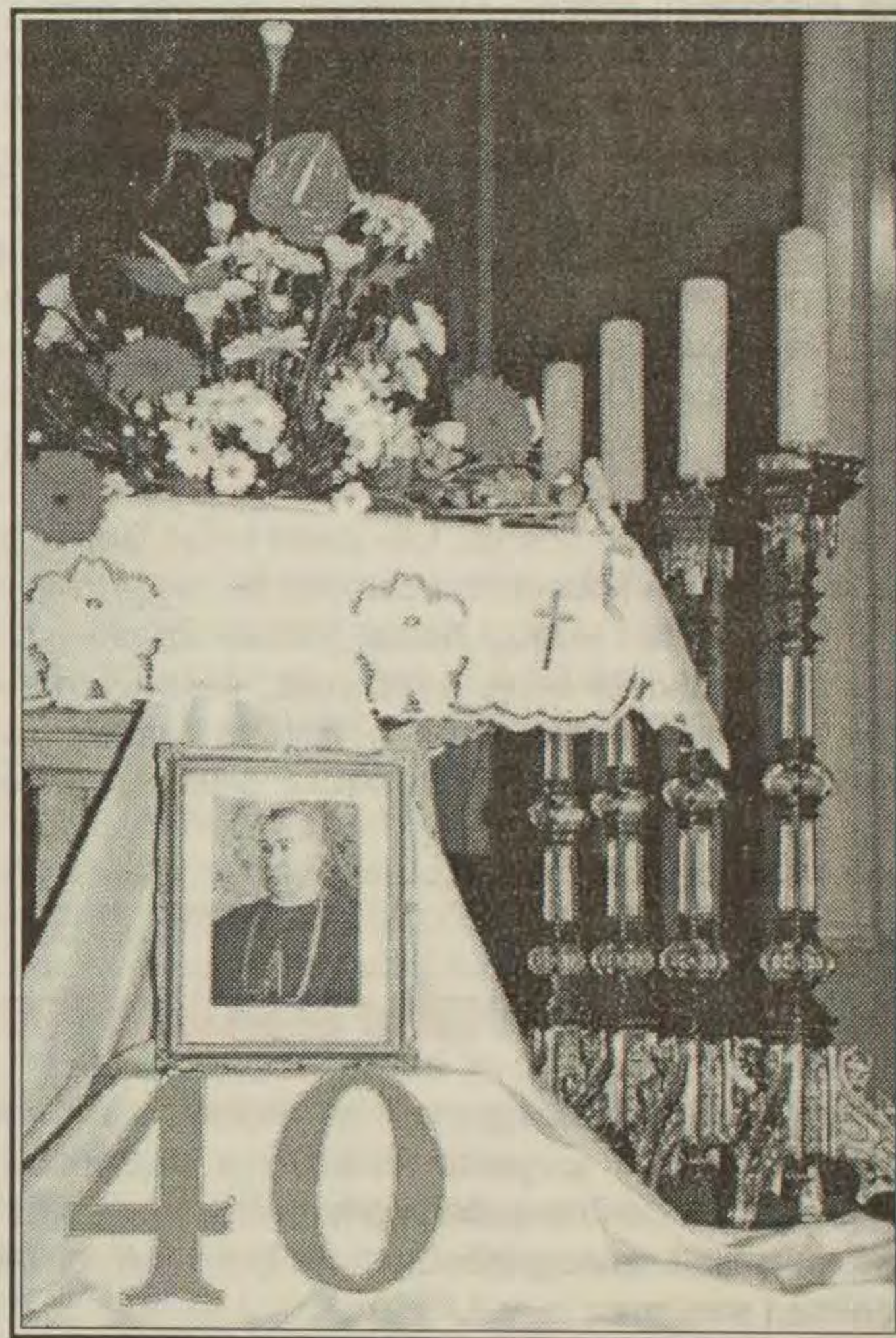
Subotica

40. OBLJETNICA SMRTI BISKUPA LAJČE BUDANOVIĆA

U ponedjeljak, 16. ožujka 1998. godine navršilo se 40 godina od smrti velikog subotičkog biskupa i rodoljuba mons. Lajče Budanovića. Toga dana, u odsutnosti biskupa, sv. misu zadušnicu u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije služio je katedralni župnik i biskupski vikar za pastoral Stjepan Beretić, a u organizaciji Instituta "Ivan Antunović" u subotičkoj župi sv. Roka, u okviru devetnice sv. Josipu, u nazočnosti oko 500 vjernika, sv. misu predvodio je Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta. Sv. misu su suslavili svećenici Hrvati koji su se toga dana okupili na svoj redoviti mjesečni susret, a prigodnu homiliju održao je Josip Pekanović, somborski župnik. U svom pozdravu okupljenim vjernicima i svećenicima, Andrija Kopilović je naglasio kako je biskup Lajčo Budanović udario temelje budućoj Subotičkoj biskupiji.

Bio je veliki štovatelj sv. Josipa, a posljednje riječi bile su mu: "Sv. Josip je učinio svoje."

Na kraju mise Đula Milodanović pročitala je svoju pjesmu "Sjećanje na biskupa Budanovića" koju je napisala za ovu prigodu.

SIĆANJE NA BISKUPA BUDANOVIĆA

Četrdeset godina kako je biskup Lajčo Budanović Suboticu bilu u crno zavio.

Šesnaestog ožujka, pedeset i osme,
Dušu je svoju, tiho ispustio.

Na sprovod svog oca silan svit se slio,
Sve okolne župe, a i varoš cila.
Za toliki, velik broj virnika,
Katedrala naša, primala je bila.

Ostala je Subotica bez dobrog pastira.
Bunjevačkog oca puk je izgubio.
Poslidnje riči njegove su bile:
Sveti Josip je svoj poso završio.

Sombor

KRŠĆANSKA TRIBINA ZA ODRASLE

U prostorijama župnog ureda sv. Križa u Somboru, u nedjelju 22. ožujka održana je kršćanska tribina za odrasle. Tema tribine je bila: "SPASONOSNO TRPLJENJE", a predavač je bio o. Marijan Kovačević, franjevac iz Subotice.

U svom sistematskom izlaganju predavač je prisutnima posvijestio stvarnost i smisao bolesti, patnje i smrti. Uz navođenja mnoštva biblijskih tekstova, gdje se govori o ovim nezaobilaznim činjenicama ljudskog postojanja, o. Marijan Kovačević je približio smisao bolesti, patnje i smrti svim okupljenima koji su ga iznimno pozorno slušali.

U drugom dijelu bila je plodna diskusija. Predavač je naglasio kako ove važne činjenice našeg postojanja o kojima je govorio za nas vjernike nisu besmislene i nepremostive. I bolest i patnja i smrt dobile su svoj puni smisao u Isusovoj dragovoljnoj mucii smrti. Isus Krist nam je pokazao da se i u tim životnim stvarnostima, koje je teško prihvaćati, može ostati vjeran. Predavač je u svojem zaključnom razmišljanju naglasio vrijednost molitve. Kroz molitvu osoba se otvara djelovanju Božje milosti i lakše se prihvaća težina životnog križa.

Poslije završetka tribine o. Marijan ostao je još dugo vremena u razgovoru s manjim brojem sudionika.

Franjo I.

Nova kulturna udruga Hrvata iz Srijema

OSNOVAN HRVATSKI KULTURNI CENTAR "SRIJEM"

U nazočnosti oko 100 osnivača iz više mjesta Srijema (Srijemska Mitrovica, Srijemski Karlovci, Srijemska Kamenica, Ruma, Sot, Irig, Golubinci, Slankamen, Zemun, Petrovaradin) u nedjelju 15. ožujka je, u prostorijama župe svetog Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici na Osnivačkoj skupštini utemeljen Hrvatski kulturni centar pod nazivom "Srijem". Osnovni cilj ove kulturne udruge, kako je naglašeno u osnivačkim dokumentima pročitanim ovom prigodom, jest očuvanje, promicanje i razvijanje kulturnog nasljeđa srijemskih Hrvata, te rad na očuvanju njihovog nacionalnog identiteta. Ovaj će Centar, kako se planira, biti organiziran po principu teritorijalnoga ustroja, što znači da će imati podružnice u svim navedenim mjestima u kojima (još) živi značajnija skupina Hrvata. Na Osnivačkoj je skupštini izabrano i trinaestočlano Predsjedništvo iz pet srijemskih mjesta (Srijemska Mitrovica, Ruma, Golubinci, Slankamen i Petrovaradin), koji će, nakon završenog procesa registracije, između sebe izabrati predsjednika i dopredsjednike.

Kao gosti Osnivačku skupštinu su pozdravili u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu Davor Vidiš i Krešimir Hibšer, ispred Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" predsjednik Bela Ivković, Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec" iz Tavankuta Ivan Dulić, dopredsjednik, dok su brzojave sa željom za uspješni rad poslali mr. Bela Tonković, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, i preč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Predsjedništva Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", te urednik katoličkog lista "Zvonik" preč. Andrija Anišić.

Ivica Dulić

/ŽIG, br. 87, str. 4/

Subotica

STARI - NOVI PREDSJEDNIK DSHV-a

U Subotici je u nedjelju, 29. 03. 1998. godine održana IV. redovna skupština Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. Skupština je održana u nazočnosti oko 200 izaslanika iz svih podružnica ove stranke kao i u nazočnosti mnogih gostiju. Među gostima su zapaženi József Kasza, gradonačelnik Subotice, Davor Vidiš i Krešimir Hibšer ispred Veleposlanstva Republike Hrvatske, te predstavnici drugih kulturnih, društvenih i političkih ustanova. Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost predstavljao je Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela tog Instituta.

Ova skupština bila je izborna. Za predsjednika je ponovno izabran mr. Bela Tonković, koji je bio i jedini kandidat. Uz njega izabrano je i pet novih dopredsjednika.

/Zv/

Urveduje: *Lazar Novaković*

Uskrs je najveći blagdan kršćana. On govori o čovjekovoj budućnosti i smislu življenja. Događaj Isusova uskrsnuća inspirirao je mnoge pjesnike. Za ovu prigodu izabrali smo pjesmu Ivana Gorana Kovačića.

Pjesnik Kovačić rođen je 21. ožujka 1913. godine u Lukovdolu, u Gorskom Kotaru. U Zagrebu je završio gimnaziju i studirao slavistiku. Kao novinar je radio u "Hrvatskom dnevniku" i "Novostima". S Vladimirom Nazorom 1942. godine odlazi u partizane. U srpnju 1943. godine ubijaju ga četnici. Objavio je nekoliko zbirki pjesama.

USKRSNUĆE

U zanosu kličem:
Čežnjo, čutiš kako mlado srce lupa,
a mirišu polja i pjevaju ljudi,
polomljeno drvo diže se i pupa,
a zemljine cvijećem posute su grudi.

I mirišu noći, večeri i dani,
a sunašće mlado drhti ko od sreće;
i ljubica šapće: Kani, suzo, kani,
u slavu te Bogu vjetar odnijet će...

Smiju se jezera pod drhtanjem sunca,
svečano je nebo, od sreće se plavi;
jer danas će s jednog najljepšeg vrhunca
u nebesa plava On Bog da se javi.

Čuti će se pjesma ševe, cvrkut laste,
i svilu će plavu nebo da navuče,
ushit će u času svud da ponaraste
slaveći u raj u sveto Uskrsnuće...

Predati će zemlja nabujale grudi
u koje će ratar plugom da zareže,
uz poklik pastira, miris trave svježe,
uz majčinu brigu, blagi bit će ljudi.

Ivan Goran Kovačić

BOG OSTAO JEDINI SUGOVORNIK

Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i njegov književni odjel "Miroljub" priredili su u ponedjeljak 23. ožujka u prostorijama HKC "Bunjevačko kolo" književnu večer u povodu **"TRI DECENIJA STVARALASHTVAMA MILOVANA MIKOVIĆA"**, direktora i urednika "Subotičkih novina".

O Mikovićevoj plodnoj književnoj radu govorili su Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta, Radomir Babin, kritičar i glavni i odgovorni urednik srpskog časopisa "Luča", prof. Josip Buljovčić, magistar lingvističkih znanosti, prof. Boško Krstić, književnik, urednik časopisa za književnost, umjetnost i kulturu "RUKOVET", prof. Matija Molcer, magistar glazbe, skladatelj, pjesnik, književni prevoditelj i slikar, te prof. Tomislav Žigmanov, glavni i odgovorni urednik dvotjednika "ŽIG". O slikama Matije Molcera, čiji je nastanak inspiriran Mikovićevojom poezijom, a koje su ovom zgodom bile izložene u dvorani, govorio je povjesničar umjetnosti Bela Duranci. Stihove Milovana Mikovića kao i ulomke iz njegovih romana i eseja govorila je Dušica Jurić. Jednu glazbenu točku na početku književne večeri izveo je na violini Gábor Kiss.

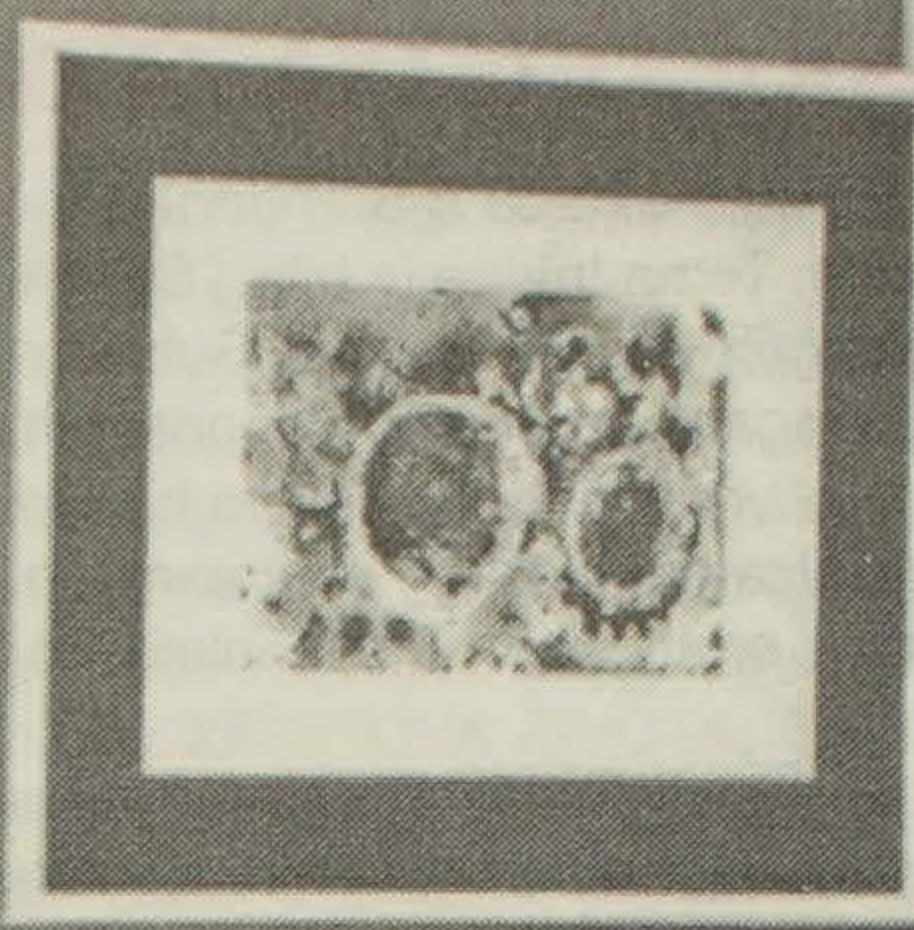
S lijeva na desno: B. Krstić, R. Babin, M. Miković, J. Buljovčić, M. Molcer, B. Duranci i T. Žigmanov

"Motivski luk Milovana Mikovića", o kojem je govorio prof. Radomir Babin, sadrži raznovrsne teme i motive: izdaja, Panonska nizina i Subotica, rat i njegove posljedice, traganje za vlastitim korijenima, doseljenje Bunjevaca prije 300 godina u Bačku, motiv praznine, putokaz. Ne bez razloga, ovaj luk završava putokazom u kojem se vidi da je pjesniku jedini sugovornik ostao Bog kojeg moli da mu da svijet bez granica, a gaji ozbiljan i dostojanstven odnos prema Bogorodici. Kao najveću vrijednost Milovan Miković imenuje LJUBAV.

Postoji li kontinuitet stvaranja u bunjevačkoj književnosti? Po prof. Josipu Buljovčiću, kontinuitet nikada nije prekinut, a mlađa generacija pisaca upravo to svjedoči (I. Pančić, V. Sekelj i M. Miković). Dijalekt nije prepreka za razumijevanje na širokom prostoru, a bunjevačka književnost pretežito je pisana dijalektom. Upravo "Avaške godine" predstavljaju kontinuitet u stvaranju na bunjevačkoj ikavici, a Milovan Miković je prokrčio put ikavštini u novoštokavski govor, zaključio je prof. Buljovčić.

Bela Duranci je govorio o prožimanju različitih umjetnosti, o čemu svjedoči upravo postavka likovnih radova Matije Molcera.

Inspiriran Mikovićevim "Avaškim godinama", Matija Molcer je stvorio slike jer su pjesme na ikavici neprevodive, kako kaže slikar i prevoditelj.

"Avaške godine" na slikama Matije Molcera

Ova, po svemu uspješna, književna večer bila je po nečemu jedinstvena. Naime, na ovoj književnoj večeri nastupili su zajedno, i to u okrilju jedne crkvene ustanove, uvaženi književnici Hrvati, Srbi i Mađari. To se nije dogodilo u posljednjih osamdeset godina, kako zapažaju stariji poznavatelji kulturnog života u Subotici.

Na koncu večeri sve prisutne štovatelje Mikovićevo djelo kao i predavače pozdravio je i sam slavljeno.

Milovan Miković rođen je u Subotici 1947. godine. Književnim radom bavi se punih 30 godina. Do sada je objelodanio desetak knjiga poezije i eseja. Najznačajnija mu je zbirka pjesama "Avaške godine", pisana bunjevačkom ikavicom koja je doživjela tri izdanja.

K. Č.

AVAŠKE GODINE

(odlomak)

već otkad tražim niku rič
pravu lipu čistu bilu
da nije ni snig ni mliko
ni lice matere ni dičji smij
ni konjski galop pod lepetom barjaca
ni oštarje pod zlotvorskom jabučicom
ni razgovor glave u travi s vitrom
ni munja ni oblak ni kiša ni ampa
ni salaš umiven suncom i gornjakom
ni voda iz bunara u litnje dobo
ni miris zrilog žita ni trava pod punim misecom
ni bogata litina ni pun ambar ni redovi drača
ni parasnički krov ni paradička ni slanina ni brica
ni nabreklo vime pod prstima
ni pinuška u vrv pune kravljače
ni nediljna užna u ladu pod dudom
ni bigenisanje do avlijski vrata
ni najslađa berba u kasnu jesen
ni ardalast divan očuvan u akovu najfinijeg vina
ni drimanje pod ambetušom
ni berbernica di svašta mož čut
a mož bit da nema više take riči kaku tražim
u bunjevačkom divanu

CRKVA

U nicejsko-carigradskom Simbolu vjere, koji su nam sa- stavili sveti Oci, ispovijedamo vjeru u "jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu". U ovome i nekoliko narednih napisa bit će riječi o velikoj istini naše vjere: CRKVI.

Govor i razmišljanje o Crkvi nerastavljivo se nadovezuje na Duha Svetoga. Pošto je u nekoliko prethodnih članaka bilo govora o Duhu Svetom koji je izvor i darovatelj svetosti, u ovom razmišljanju zamjetit ćemo da taj isti Duh Crkvu obdaruje svetošću.

Vjera u Crkvu, koja je "jedna, sveta, katolička i apostolska", nerazdvojivo je vezana uz vjeru u Boga Oca, Sina i Duha Svetoga. Svi darovi kojima Bog obdaruje čovjeka, a dostupni su nam u Crkvi, pripisuju se njegovoj dobroti.

Crkvom se naziva "saziv" ili zbor naroda. Grčki pojam "ekklesia" redovito označava "saziv" koji ima vjerski sadržaj. Tako na grčkom jeziku u Starom zavjetu na mnogim mjestima susrećemo ovaj izraz, a on označava "skupštinu izabranog naroda pred Bogom". Prva zajednica Kristovih vjernika sebi pridaje naziv "ekklesia" i tako se ujedno smatraju baštinicima starozavjetne skupštine. Naša, slavenska, riječ "Crkva" dolazi od grčkog pojma "Kyriake" što znači "Gospodnja", ili "ona koja pripada Gospodinu".

U kršćanskom govoru "Crkvom" smatramo "liturgijsku skupštinu", ali i mjesnu i sveopću zajednicu vjernika. "Ta su tri značenja zapravo nerazdvojiva. 'Crkva' je narod koji Bog okuplja u cijelom svijetu. Ona postoji po mjesnim općinama, a ostvaruje se u liturgijskom skupu, posebice euharistijskom."

Simboli Crkve

U Svetom pismu nalazimo mnoštvo slikovitih naziva koji se pridaju Crkvi. U Starom zavjetu prevladava temeljna ideja "Božjega naroda", a u Novom zavjetu temelj Crkve je Krist Gospodin koji je "Glava" svoga naroda.

U Svetom pismu se za bit i poslanje CRKVE rabe pojmovi iz svakidašnjeg života. Tako je CRKVA:

- **OVČINJAK** kojemu je Krist jedini ulaz. Crkva je stado na čijem se čelu nalazi Krist, Dobri Pastir koji život svoj daje za ovce (Iv 10,11-15).

- **NJIVA ILI NASAD** Božji. "Na toj njivi raste starodrevna maslina kojoj su patrijarsi sveti korijen i u kojoj se događa i događat će se pomirenje između Židova i pogana."

- **BOŽJA GRAĐEVINA** koja je sazidana na kamenu koji su odbacili graditelji. Na tom Kamenu (Kristu) apostoli su sazidali Crkvu. "Zaglavni kamen" daje Crkvi čvrstoću i sigurnost. Tako se "Božja građevina" još naziva: "Božja kuća", "Božja obitelj", "Šator Božji", "Sveti hram" itd.

- **NEBESKI JERUZALEM** u koji se mi zemljari ugrađujemo "kao živo kamenje u duhovni hram".

- **ZARUČNICA** neokaljanog Jaganjca, "koju je Krist ljubio i sam sebe predao za nju da je posveti" (Ef 5,25-26).

Nastanak Crkve i njezino poslanje

U svom božanskom naumu dobri nebeski Otac stvara sve ljude sebi sličnima. Čovjek je stvoren da bi bio baštinik božanskog života. Svi ljudi su u Isusu Kristu pozvani na puni-

nu zajedništva s Bogom Ocem. Svi koji vjeruju u Krista sazvani su u svetu Crkvu. Već od početka svijeta Crkva je naznačena u različitim slikama i njezino ustanovljenje pripremljeno je u povijesti izraelskoga naroda. Tako se Božji narod počinje prvi put okupljati od onog časa kada je grijeh raskinuo zajedništvo između Boga i ljudi i ljudi među sobom. Kasnije Bog izabire Abrahama i njega poziva da postane ocem svih koji će povjerovati. U kasnijoj povijesti Izrael postaje izabran između mnoštva naroda kao "pre- draga svojina" samog Boga. Izraelski narod svojim izabranjem "mora biti znak budućeg okupljanja svih naroda". Na više mjesta Staroga zavjeta susrećemo opomene upućene Izraelu zato što je raskinuo Savez. U tom kontekstu najavljuje se Novi i vječan Savez koji će ustanoviti sam Božji Sin.

Crkvu je utemeljio Isus. On proglašava da je po njemu na zemlji već prisutno Kraljevstvo nebesko. Crkva je zajednica gdje se ostvaruje i uprisutnjuje to Kraljevstvo u otajstvu. Stvarnost novog Kraljevstva očituju Isusove riječi i djela. Tako Isus oko sebe okuplja "malo stado" kojemu je On sam pastir. To "malo stado" Isusovih učenika tvori prvu crkvenu zajednicu. Isus je prve članove Crkve učio novom načinu življenja i molitvi. Sav Isusov život odvija se u pripremi i izgradnji svoje Crkve. Prema nauci II. vatikanskog sabora "početak i rast Crkve označeni su krvlju i vodom što su provrli iz otvorena boka raspetog Isusa" (LG 3).

Na dan Pedesetnice, dolaskom Duha Svetoga Crkva se javno očitovala svijetu. Poslije dovršenja Sinovljeva poslanja Bog Otac šalje Duha Svetoga kako bi Crkvu trajno posvećivao i upućivao je u istini kojoj ju je Isus učio.

Slavno dovršenje Crkve se očekuje na koncu svijeta. To će se dogoditi o Kristovu slavnom dolasku. Do tog trenutka Crkva živi prolazeći kroz sva iskušenja svjesna da nije prepuštena sama sebi, nego vođena Duhom Božjim.

Otajstvo Crkve

Crkva u sebi ujedinjuje i vidljivu i nevidljivu stvarnost. Ona je povijesna, ali istovremeno sadrži u sebi i nadpovijesnu dimenziju koja je vidljiva samo "očima vjere". CRKVU NAZIVAMO VELIKIM OTAJSTVOM. Ona je živi organizam ili zajednica vjere, ufanja i ljubavi. Crkvu, njezinu stvarnost i poslanje, možemo razumjeti i prihvatiti samo vjerom. Crkva je nerastavljivo vezana s Kristom kao Zaručnik i Zaručnica. Zajedništvo ljudi s Bogom ostvaruje se unutar Crkve. Cjelokupno ustrojstvo Crkve tako je uobičajeno da pomogne svim članovima na putu svetosti. U Crkvi su istovremeno ljudi sjedinjeni s Bogom i međusobno najdubljom vezom ljubavi. Unutar Crkve već se sada događa ono što će se u punini ispuniti: potpuno sjedinjenje Boga i svih ljudi. Crkva je vidljivi znak Božje ljubavi prema čovječanstvu i ujedno "sveopći sakrament spasenja", kako veli II. vatikanski sabor u svojim dokumentima (GS 45).

(Vidi KKC, 748-776)

Prema Katekizmu Katoličke Crkve
priredio: Franjo Ivanković

Uređuju: Ivica Radak Ivanković i Markan Lopar

Iz našeg života

Početak korizme uvijek sa sobom donosi neke novine u životu sjemeništara. Pobožnost Križnog puta smo obavljali dva puta tjedno kod nas u sjemeništu, dok smo posljednje tri korizmene nedjelje sudjelovali u Križnom putu na subotičkoj Kalvariji. Kroz korizmu smo pokušali putem različitih zbivanja učiniti ovo pokorničko vrijeme drugačijim nego obično. U dva navrata preč. **g. Andrija Kopilović** nam je održao predavanje o biti korizme i time nas potakao na dublje razmišljanje o otajstvu spasenja Isusa Krista.

Uoči blagdana sv. Josipa molili smo devetnicu njemu u čast zazivajući ga i moleći za njegov zagovor. Veće uoči Cvjetnice će biti u znaku bdjenja mladih, koji će se okupiti u našoj sjemenišnoj kapeli da se na taj način duhovno obogate pred najveći blagdan kršćanskog svijeta. Za uskrsne blagdane svi ćemo otići svojim kućama te u krugu obitelji proslaviti Uskrs. Svaki od nas će sudjelovati u obredima Velikog Tjedna i samog Uskrsa u svojim župskim zajednicama.

Svim čitateljima "Zvonika" i našeg priloga želimo sretan Uskrs, Uskrs radosti i mira u ozračju Duha Svetoga, obdaren njegovim darovima i Božjim blagoslovom.
Sjemeništarc

USKRS

Uskrs je najveći kršćanski blagdan. Za Uskrs se pripremamo u korizmenom vremenu u kojem se više molimo, zalazimo u svoju nutrinu, odričemo se nekih stvari koje volimo i, što je možda najteže, nastojimo iskorijeniti svoje mane te usavršiti bratsku ljubav. To je neki put veoma teško, ali moramo se sjetiti Isusovih riječi: "Ljubite jedni druge!" Korizmeno vrijeme nas vodi kroz otajstvo muke, smrti i uskrsnuća našega Gospodina. Ovo slavimo u trodnevnicu Velikog četvrtka, Velikog petka i Velike subote.

Uskrs poziva sve nas vjernike da sjednemo za stol s uskrsnim Kristom. Stolu Kristovom moramo pristupiti očišćena srca od svakoga grijeha, obnovljeni u čistoći i istini. Krist je uskrsnuo da sve nas ljude povuče u uskrsnuće te da nas dovede onamo gdje On zauvijek živi, da nas učini dionicima svoje slave.

Jovičić Goran

Najavljujemo...

Dan duhovnih zvanja 35 godina sjemeništa

3. svibnja proslavit ćemo Međunarodni dan duhovnih zvanja i 35. obljetnicu postojanja sjemeništa "Paulinum". Svečanu misu prije podne u 10 sati u kapeli sjemeništa predvodit će papinski nuncij u Jugoslaviji msgr. Santos Abril y Castello, koji će ujedno i posvetiti obnovljenu kapelu, u koncelebraciji s biskupima gostima. Toga dana u svečanoj dvorani "Népköra" popodne u 15.30 će biti svečana dvojezična priredba. Sve naše čitatelje i vjernike radosno očekujemo na svetoj misi i akademiji.

Život u zajednici

Vjerojatno se mnogi ljudi pitaju kako izgleda život u velikoj zajednici, kao na primjer u zajednici redovnika, časnih sestara ili pak u sjemenišnoj zajednici. Sve ove zajednice u biti su iste i zapravo su jedna velika obitelj. Postavlja se pitanje kakvi su odnosi u toj velikoj obitelji? Da li u njoj vlada sloga, kao u pravoj kršćanskoj obitelji, ili ponekad dolazi do nesporazuma? Sva ova pitanja mogu dobiti svoj pozitivan i negativan odgovor. Život u velikoj zajednici ima svoje prednosti, a također i nedostatke. Pošto ja živim u zajednici sjemeništara, pokušat ću prikazati svoje utiske o ovakvom načinu života.

Dolazim iz petočlane obitelji. Kada sam stupio u sjemenište, videći veliku zajednicu sjemeništara, postavio sam si pitanje - kako ću živjeti s toliko ljudi? Život u zajednici mi je bio nepoznat i nisam znao kako ću se uklopiti u nju, ali već prvih dana sam iskusio da se ne trebam ničega plašiti. Doista, zajednica je velika i svi u njoj žive kao braća. Ne želim reći da među nama sjemeništarcima nema ponekad i nesporazuma. Svakako da ih ima, ali se oni nastoje riješiti zajednički, jer je pojedincu nemoguće živjeti izolirano od drugih u jednoj takvoj zajednici. Nikad ne možemo s problemima sami izaći na kraj, nego nam je potrebna pomoć bližnjih. Uvidio sam da tu pomoć u sjemeništu mogu dobiti samo ako hoću. Živjeti u zajednici na kršćanski način daje jedan duboki smisao i uklanja monotoniju i ublažuje probleme.

Još jedna stvar, a možda i najkorisnija, koja mi se sviđa u zajednici jeste to da se čovjek u njoj uči biti odgovoran za svoje postupke, snositi posljedice za svoje greške, a čak i za tuđe, jer kad jedan napravi grešku, često strada cijela zajednica. Zajednica na taj način oblikuje čovjeka; a on onda umije i zna živjeti s bližnjima u ljubavi i miru, što današnjem čovjeku nedostaje.

Spasov Spase

Uskrsnuće

Aleluja!

Treći dan minuo je,
Isus iz groba ustao je.
Moja duša sada blista,
Jer će gledat spasa Krista.

Kamen s groba odvaljen je,
Sve je opet kao prije.
Anđeli ga moliše,
Od njegov' milost prosiše
Za nas ljude, za grešnike,
Kao i za pravednike.

Moje srce za tobom žudi
Da se jutrom sretno budi,
Da te svatko častit može
Uskrsnula, Kriste Bože.
Udijeli vječni život svima
U kojih u te vjere ima.
Aleluja!

Blažević Ivan

Ovo samo liči na bajku...

Imam prijatelja

U mom razredu imam mnogo prijatelja i prijateljica, ali nijedan od njih nije tako dobar kao jedan "poseban".

I vi ga znate. To je Isus Krist. Njemu mogu povjeriti moja osjećanja i tajne a da on to nikome ne kaže. Jer, neke drugarice, kada se posvađamo, brzo otrče do druge i kažu joj što sam joj ja rekla. Ali Isus ima dobro i veliko srce koje je puno ljubavi, a ono se nikada neće naljutiti.

Isus je svake nedjelje, pa čak i običnim danom, u crkvi. To me jako raduje. On ima plavu kosu, plave oči i plavo-bijelu košulju. Živi u Raju, u kući na kat koja je građena od bijelih oblaka. Iza te kuće nalazi se veliki vrt pun raskošnog cvijeća, voća, povrća, žbunova, drveća... Isus svaki dan ide sa svojim pomoćnicima, tj. anđelima u svoj vrt gdje zaliva i njeguje sve biljke koje se u njemu nalaze. Ponekad dođe i k meni u pratnji anđela, ali tek naveče kad svi zaspu. Onda Isus i ja odemo nebeskim stepenicama k njemu i igramo se na sniježno-bijelim oblacima koji su tako meki da mi se čini kao da sam na mom ja-stuku.

I tako, dok se igramo, Isusova majka Blažena Djevojka Marija nam donese ispečene meke kolače koje ona tako dobro pravi.

A kada na nebu padne mrak, u Bajmoku sviće. Isus i ja se pozdravimo i darujemo jedno drugom poklone. Ja njemu obećanje da ću biti dobra, da ću ići u crkvu i na vjeronauk, a on meni vjeru i sreću da ih prenesem drugima.

Nadam se da ste sada malo bolje upoznali mog najboljeg prijatelja, ali ako ga želite upoznati još bolje, prenijet ću Isusu poruku da i vas ponekad pozove na kolače.

Adrijana Ferenčević, Bajmok

Negdje u svemiru

Negdje u svemiru
na ivici svijeta
ima jedna
malena planeta.

To malo mjesto,
ta mala planeta
puna je ljubavi i sreće
svakog djeteta.

Tu kuće
ograda ne dijeli,
tu su svi u skupu
crni, žuti, bijeli.

U tom malom
čudesnom svijetu
Isus ruku pruža
svakom djetetu.

Tamo svako dijete
ruke zna sklopiti
i svako veče
pobožno Boga moliti.

Ima jedna mala planeta
u svemiru na kraju svijeta.
Tu nema rata, mržnja i kleveta,
tu su samo lica vesela svijeta.

Ivana Bašić,
Sv. Rok, Subotica

Vaša Zvončica Olga Rižanji
iz Bajmoka, VII. razred

Katak
za
TRENUTAK

TRENUTAK ZA "PISANICE"

Pisanice su šarena jaja koja vi sigurno šarate. E, možda ste mislili da ću vam kazati kako da ih obojite, ali ja znam da vi to već znate. Neki jaja boje ljuskom luka, neki lijepe razne sličice, a lijepo je kada se jaje ukrasi slamom što se u našim krajevima izvrsno radi.

Ukrasite vaš stol

Ja vam, dragi Zvončiči, predlažem da nađete jednu granu (bez lišća), koju možete obojiti u žuto, stavite je u visoku bocu a na nju objesite uskršnja jaja. To će biti divan ukras u vašem domu. I cica mace mogu poslužiti za vješanje jaja.

Livija Bilinović, 1. raz., Bajmok

Mali Liturgijski Leksikon

Bijela nedjelja

Nedjelja poslije najvećeg kršćanskog blagdana Uskrsa, tako nazvana po novokršćenicima, koji su tada dana odlagali svoje bijele krsne halline. U nas je pučki naziv Madi ili Mali Uskrs.

Nagradna igra

Izvlačenje Vaših kupona bit će na Bijelu nedjelju u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske u Subotici.

Od deset nagrada glavna je "dvokazeta"!

Ako niste poslali kupone, a nedostaje vam jedan, možete poslati ovaj tekst u okviru kao rezervni kupon do Bijele nedjelje.

Sretno!

MASMEDIJI I OBITELJ

doprinos suvremenoj obitelji?! (2)

Korist i šteta

Mediji su, dakle, danas sastavni dio našega svijeta i jednostavno ih više ne možemo izbrisati iz našega života. Mogu pojedinci rješavati problem tako da prkose općem trendu i uopće ne gledaju televiziju ili je gledaju samo u izvanrednim prigodama. Određeni zamor medijima osjeća se u visoko obrazovanim krugovima. Najveći je broj onih koji ne posjeduju televizijski aparat među ljudima s obrazovanjem višim od mature. No, televizija svoju moć zasniva upravo na tome da velika većina ljudi ne može odoljeti njezinoj privlačnosti. Televizija, kao i drugi mediji, nisu po sebi ni dobri ni zli. Njihova korist, odnosno šteta, ovise o čovjeku, o tome što ljudi rade s njom kao i s drugim medijima, kako ih upotrebljavaju, za dobro ili za zlo, stavljaju li ih u svoju službu ili im postaju robovi. Upravo se radi toga u posljednjem desetljeću razvija jedan vid pedagogije koji se bavi odgojem mladih za ophođenje s medijima, a roditeljima savjetuje kako će svojoj djeci pomoći da im mediji budu korisni i da se pritom izbjegnu opasnosti. Bit će potrebno i kod nas toj disciplini posvetiti više pozornosti, dati joj mjesta u školama i obrazovnim programima za odrasle.

Televizija - jaki medij

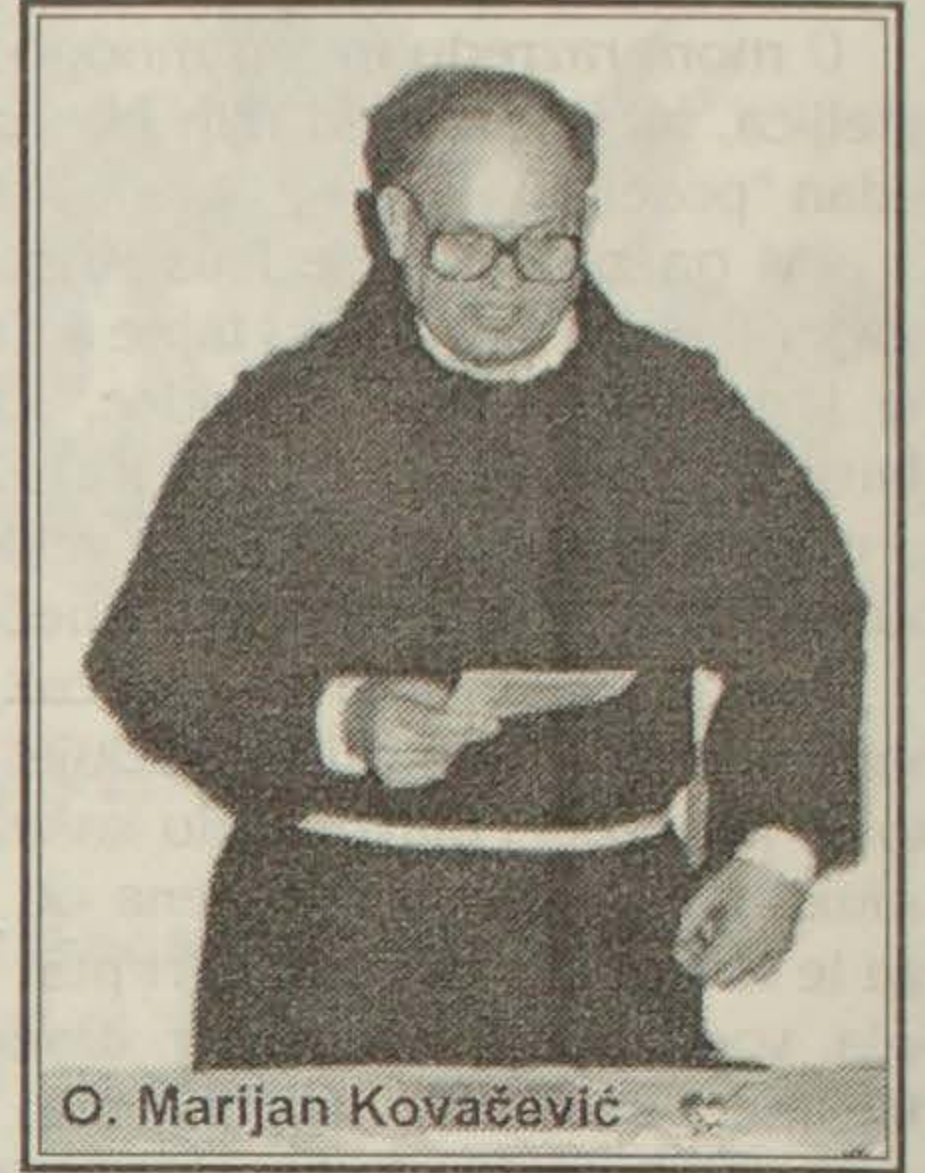
Neki znanstvenici smatraju televiziju JAKIM MEDIJEM kojemu treba posvetiti posebnu pozornost. Naime, dok čitatelj novina ima vlast nad vremenom čitanja i površinom pročitane teksta, može listati naprijed i natrag, čitati stranicu gore ili dolje, lijevo ili desno, slušatelj radija, a još više gledatelj televizije, makar bira između deset ili dvadeset programa, mora svaku programsku jedinicu za koju se odlučio odslušati/odgledati u vremenskom slijedu, želi li shvatiti smisao. Nerijetko zbog toga gleda cijele "programske pakete", npr. magazinske emisije, samo zato što slijede jedna nakon druge, ostaje sjediti pred televizorom, premda je odabrani program već odavno prošao ili gleda neke emisije zato jer ih žele gledati i drugi članovi obitelji. Televizija (kao i film) vezuje na sebe oko i uho, zaokuplja cjelovitu pozornost gledatelja te stoga ima velike mogućnosti utjecaja, slabi snagu selektivnih mehanizama kojima se čovjek inače brani od prevelike količine informacija i od prebrzih promjena uvjerenja i životnih stavova.

(nastavlja se)

Mirko Mataušić

BRAČNI SUSRETI O TRPLJENJU

Susret bračnih parova u župi sv. Roka, koji je dobio popularno ime "Obiteljski susret", 20. ožujka je okupio šezdesetak vjernika na zajedničko promišljanje o nadasve zanimljivoj i izazovnoj temi. O "Spasonosnom trpljenju" govorio je o. Marijan Kovačević, franjevac iz Subotice, koji je tumačeći istoimenu encikliku pape Ivana Pavla II, na Isusovom primjeru protumačio kako i naša trpljenja mogu postati "spasonosna" ako ih prihvatimo dragovoljno i s ljubavlju, te ih prikažemo na tu nakanu nadopunjavajući tako ono što nedostaje mukama Kristovim za spasenje čovječanstva.

O. Marijan Kovačević

U dužoj raspravi poslije predavanja prisutni su postavili puno pitanja o najtežim problemima kao što su trpljenje djece i zlo u svijetu.

U molitvenom dijelu okupljene obitelji, predvođene župnikom Andrijom Anišićem, meditirale su uz pomoć dijapozitiva o postajama Isusovog križnog puta. /Zv/

INTERNET U SLUŽBI OBITELJI - PRIJEDLOG

Pozdrav Zvoniku!

Vaš list mi se mnogo dopada, pa sam vam htio dati jedan prijedlog, a inspiriran sam Internetom.

Postoje sajtovi (stranice na Internetu, op. ur.) gdje katoličke obitelji mogu korespondirati međusobno (jedan od njih je Catholic Mom) i izmjenjuju iskustva. Pošto sam otac mnogobrojne obitelji (imam 6 djece), volio bih se dopisivati preko E-maila s ostalim sličnim obiteljima.

Da li je takvo što moguće?

Možda bi se moja E-mail adresa mogla objaviti u Zvoniku pa da mi se jave bračni parovi.

Također biste mogli slati cirkularna pisma s kratkim crtama o susretima katoličkih obitelji.

U crkvi sv. Josipa radnika sviram na harmoniju a 19. 03. slavimo našu svetkovinu.

Puno pozdrava,

Aleksandar Suster, Beograd
ssalle@EUnet.yu

Zanimljivost

RODITELJI NAJSTARIJEG NOVOROĐENČETA DOBILI POHVALU SV. STOLICE

Kalifornijski bračni par kojemu se, 16. veljače, rodilo najstarije novorođenče na svijetu, dobio je pohvale vaticanske Akademije za život.

Bračni par se prije 7 i pol godina podvrgnuo umjetnoj oplodnji. Tada su dobili jedno dijete, a drugi je zametak zamrznut te je nakon sedam godina implantiran. Taj je zdravi dječacić tako postao najstarije novorođenče, jer se rodio 7 i pol godina nakon začeća. Potpredsjednik Papinske akademije za

život, biskup Elio Segreccia i komentator vaticanskoga poluslužbenog dnevnika "L'Osservatore Romano", o. Gino Concetti, ponovno su izrazili stav Katoličke Crkve koji se protivi umjetnoj oplodnji, te svim mogućim manipulacijama ljudskim začecem, rođenjem i smrću. No, kalifornijski bračni par zaslužio je potporu crkvenih krugova, kako je istaknuo biskup Segreccia, jer se, unatoč svim opasnostima, odlučio roditi "zaboravljeni" zametak. (IKA / CNS)

PRAŠĆAJTE...

Naši stari su, posli opuštanja u pokladama, korizmu ispunili tlesnim odricanjima, a nuz to su i dušu molitvom, križnim putom, kajanjem i ispovidom očistili od grija. Tako su se spominjali na četrdesetodnevni boravak Isusa u pustinji, di je on molitvom i postom nadvlado kušnju i osto viran svom Ocu.

Ko što čovik ima potribu da očisti tilo s vrimenta na vrime, tako i virnik ima potribu da katkad očisti dušu od grija. Gri nije izmislio čovik, on mu je ostavljen u nasliđe od praroditelja - od Adama i Eve, koji su popuštili iskušnju, nagovoru zmiije da otkažu poslušnost Bogu. Onda su naši praroditelji tili biti gospodari svoje sudbine, da raspolažu sobom kako njim se dopadne, da uzmu sudbinu u svoje ruke. Ta njeva odluka nije u skladu sa Božijim Zakonom, jel čovik sa svojom sudbinom ne mož raspolagat, to je u moći Stvoritelja - njegovog Boga. Nasliđen gri je u nama, imaće ga i naša pokoljenja, zato će se čovik katkad više il manje ogrišit o Božiji Zakon.

Ljudi žive u manjim il većim zajednicama di nastane najviše grija, napose kad čovik ne mož svladat želju da bude prisuditelj u kakom sporu, kad oće da uzme zakon u svoje ruke. Često se sa takim svaćanjem ne slažu i drugi, onda se iz tog izrodi suprostavljanje i ne ritko se taki odnos završava grijom. A onda gri ne ide sam, za njim ide drugi gri...

"Praščajte (proščavajte) idem se ispovidat... oprostite mi idem na ispovid..." su samo niki primeri kako su se naši stari obraćali ukućanima kad su krećali na ispovid, a oni su njim uzvratili: "Bog grije... Bog prašta... nek ti Bog oprosti..." Na ispovid su išli godišnje više puta, al obavezno i u korizmi. Ispovidali su se svi ukućani, a onima koji nisu spadali u obitelj (biroši, svi-njari, sluškinje...) dali su slobodno vrime da je obave.

Isus je ljudima ostavio u nasliđe mogućnost da se po potribi oslobode grija, koje će njim Bog oprostiti ako se pokaju i ispovide. Kajanje i ispovid potiru kršenje Zakona, priznaje se njegovo poštivanje, čega se čovik mora pridržavat ako želi duševni mir, da bude srićan. Zato virnik posli priznanja svoji grija, posli ispovidi osića u duši olakšanje, jel se tim činom obnovio i više ne nosi njegov teret, obnovio je Savez sa Bogom. Tu potribu obnove Saveza (možda) je najlipče opiso psalmista u Psalmu 103:

"Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina, i ne zaboravi dobročinstva njegova!

On ti otpušta sve grijehe tvoje,
on iscjeljuje sve slabosti tvoje;
on ti od propasti izbavlja život,
kruni te dobrotom i nježnošću!"

Tako su nikako kontali naši preci i zato su prilikom odlaska na ispovid prvo tražili oprost od svoji najbliži, to je med njima bilo uobičajeno. Toga je bilo i u drugim krajevima, a za jedan taki slučaj sam čuo prija dvadesetak godina. Poznata akademska kiparica, Lojzika Ulman (1), u svom ateljeu u Vinkovcima pripovidala nam je i o njezinom ocu. Med njegovim kripostima je istakla i odlazak na korizmenu ispovid, kad je ko obrtnik od svi svoji radnika prija tog tražio oprost ako je koga uvridio, ako je prema kome zgrišio. Tako je postupo i prema članovima obitelji.

O jednom uskršnjem traženju oprosta ostala je pismena potvrda:

Antun Jaramazović iz Đurđina (sa salaša broj 284) je 14. travnja 1941. godine (na Uskrs) za vrime rata na fronti u rovu kod Lešnice (blizina Loznice) napiso testament najbližima, u kojem je izmed ostalog zavištio: "... i da mi dragi Bog oprosti ako sam ga uvridio, tako i moja obitelj i rodbina i svi drugi. Ovo pismo će služiti zadnji pozdrav mojima i svim ostalima..." a završio ga ričima: "Gospodin kapetan Jovičić neka pročita i da se mirne duše uviri da sam ovako naredijo. Bog mi pomogo. Jaramazović Antun." Antun se našo u priliki da se nije mogo ispovidit prid popom, al je zato našo način kako da u rovu traži oprost grija. Ovako lipo napisanim ričima on se pokajo i molio oprost, kako priliči virniku. U ratu smrt dolazi nenadano, on je tog bio svistan, a da bi u slučaju smrti prid Boga na zadnji sud očo čiste duše i mirne savisti, on se u zadnjoj poruki tako oprostio od grija i od ljudi. Antun odavno nije med živima, a njegovima i nama je ostavio jedan lip primer kako mož otić dostojanstveno sa ovog svita i oprostiti se od najbliži.

I ovo su primeri da čoviku ne tribaju uvik debele knjige za visok nauk, naši su preci i brez nji svidočili u škuli života naučene kriposti, svidočili su i svoju viru. Na tom su stvorili jake ličnosti, jake obitelji i take odnose med ljudima na kojima njim danas možmo zaviditi.

Ovi primeri potvrđuju zavidne kriposti naši predaka, jel su u svemu prvo gledali sebe, šta su oni uradili drugom i za to su tražili oprost, a ni njim je ni na pamet palo da njim najpre drugi oprosti. Tako su jedni druge poticali na ovako svaćanje odnosa med ljudima, a kad u jednoj sridini većina ljudi tako razmišlja i živi, onda je ljudska vridnost te zajednice na visokoj razini, pa je onda jače i šire društvo koje one čine. Iz ovog je onda proizašlo i to da su se prema drugom odnosili tako da mu ne budu prisuditelji za ono šta rđavo radi, kad se ogriši o Zakon. To su pripuštili Bogu Stvoritelju, ako triba nek mu on sudi. Naučili su da bi ljude odvelo u propast ako bi svaki bio prisuditelj, krojač pravde.

Lipo bi bilo i od hasne za dušu da virnik u korizmi stane prid ogle-dalo, ogledalo svoje savisti, da se u njem dobro ogleda i onda će (možda) nač razlog da kaže: "Praščajte... Bog prosti!" (2)

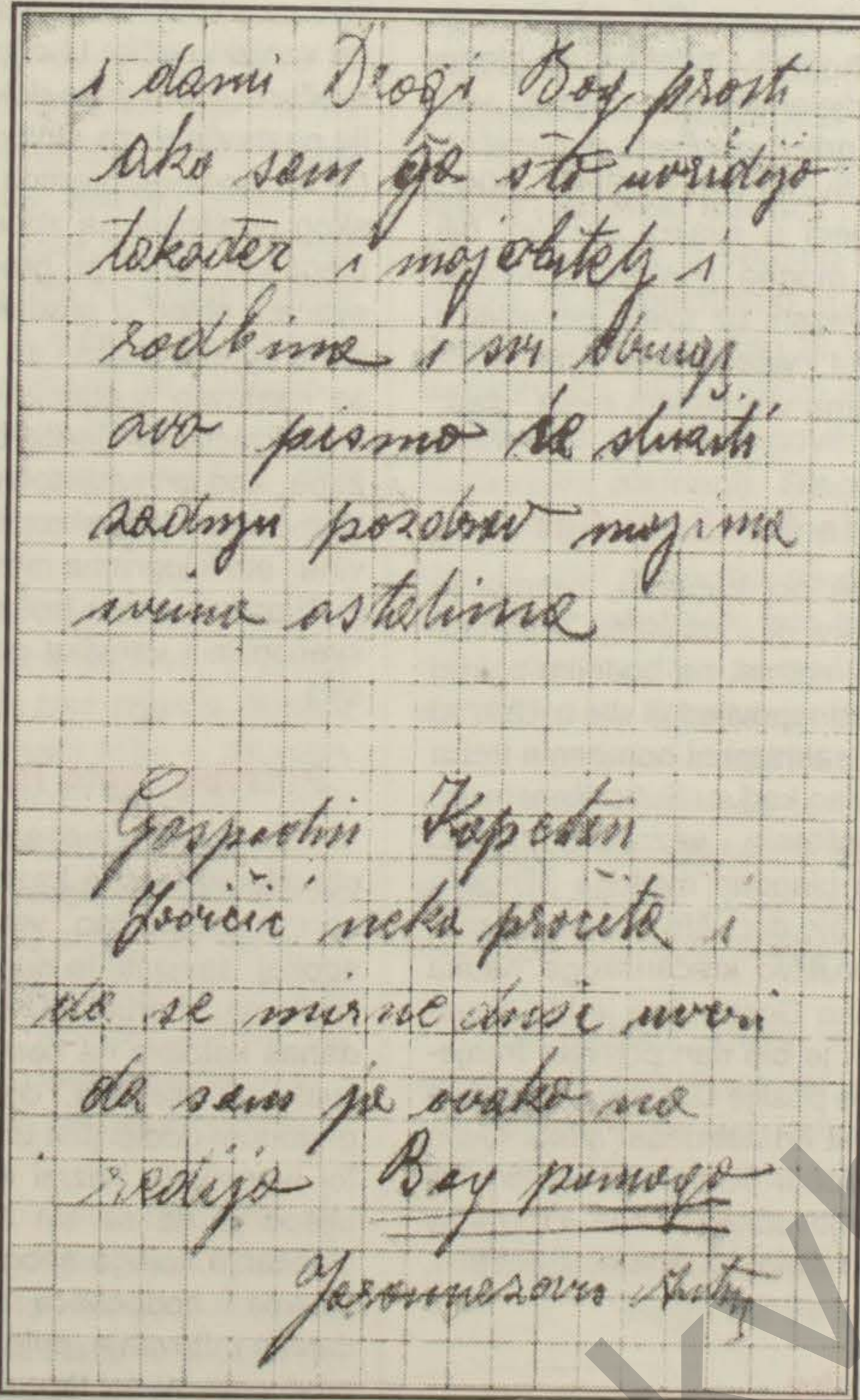
1. Lojzika Ulman - glasovita hrvatska kiparica. Vidio sam i divio se njezinim ostvarenjima:

- glavni oltar i unutrašnje uređenje crkve u Otoku (kraj Vinkovaca),

- osmislila je i izvajala likove Betlehema u Subotici, za crkve: Veliku (katedrala sv. Terezije Avilske), Šandorsku (Marija Majka Crkve u Aleksandrovu), Malu (Isusovog Uskrnuća) i za bajmačku (Sv. Petra i Pavla). Likovi iz bajmačkog Betlehema su bili izloženi na međunarodnoj izložbi u Rimu, di je osvojila prvu nagradu za ideju i izradu. Bila je veliki prijatelj Subotice i Subotičana. Umrla je 1995. godine na jednom simpoziju u Splitu.

2. Bog prosti - nek ti Bog oprosti.

Alojzije Stantić

Testament Antuna Jaramazovića iz 1941. godine

Piše: Stjepan Beretić

SVETA ISPOVIJED - SAKRAMENT POMIRENJA - DAR USKRSLOGA GOSPODINA

Na sam dan uskrsnuća, uvečer, Gospodin Isus se ukaza apostolima i reče im: "Primiti Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeh, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im" /lv 20,22-23/ (KKC 1485). Tako je sveta Ispovijed pravi uskrsni sakrament Crkve. Ono što treća crkvena zapovijed određuje: "Svake se godine najmanje jedanput ispovjedi i o Uskrsu pričesti" - predstavljao je minimum i još i danas predstavlja minimum života po vjeri. Tradicionalni katolik će bar to ispuniti. Izvor svakog oproštenja je Bog Otac. O tome govori i formula odrješenja u svetoj Ispovijedi: "Milosrdni Bog Otac pomirio je sa sobom svijet smrću i uskrsnućem svojega Sina. I izlio je Duha Svetoga za otpuštenje grijeha..." On po služanju Crkve udjeljuje vjerniku oprost i mir (KKC 1449). Da je Otac izvor pomirenja, uči i bizantska formula odrješenja: "Bog koji je po proroku Natanu oprostio Davidu kad je priznao svoje grijeh, i Petru kad je gorko zaplakao, i preljubnici kad mu je suzama oprala noge, te farizeju i rasipniku", taj isti Bog oprašta vjerniku po svećeniku - grešniku. Bog oprašta "i u ovom i u drugom životu" (KKC 1481). Drugi vatikanski sabor uči: "Oni koji pristupaju sakramentu pokore primaju od Božjeg milosrđa oprost uvrede Bogu učinjene i ujedno se pomiruju s Crkvom, koju su svojim grijehom ranili i koja radi za njihovo obraćenje s ljubavlju, primjerom i molitvom" (LG 11). Još je u prošlom stoljeću ali i početkom ovoga stoljeća u nekim seoskim crkvama postojao običaj da je poslije velike uskrsne ispovijedi zvonar ispovjedaonice iznio iz crkve. Tako vjernici nisu imali priliku za svetu ispovijed. Stoga je dan proštenja, ali i drugi dani kad se u crkvi mogao dobiti potpuni ili djelomični oprost dobro došao, kako bi vjernici više puta u godini mogli doći do prilike za svetu ispovijed. Ispovijed, proštenje i oprost, koji su postojali u Subotici, na sličan način su bili određeni i u drugim župama i crkvama.

Što su oprost?

"Oprost je oprostjenje pred Bogom vremenite kazne za grijeh kojih je krivica već izbrisana. To otpuštenje vjernik, pravo raspoložen uz određene uvjete, dobiva posredovanjem Crkve koja, kao poslužiteljica otkupljenja, svojom vlašću dijeli i primjenjuje blago zasluga Krista i svetaca... Oprost je djelomičan ili potpun, već prema tome da li od vremenite kazne za grijeh oslobađa djelomično ili potpuno. Oprosti se mogu primijeniti živima ili pokojnima" (KKC 1471). Osim uskrsne i božićne ispovijedi u svakoj su župi bili određeni dani kad se u župnoj crkvi mogao postići potpuni ili djelomični oprost. Takvi su oprosti bili vezani uz svetu Ispovijed i Pričest. Tko je više puta htio postići oprost - više se puta ispovjedio, više se puta pričestio. Tako je u vjernicima vremenom rasla "glad" za presvetom Euharistijom.

Ispovijed, proštenje i oprost do 1773. godine

Dok su subotičkom župom upravljali oci franjevci, njihova je crkva u gradu bila jedina crkva. U toj crkvi ni u najstarija vremena nije bilo ispovjedaonica. Ispovijedalo se, naime, na hodniku pokraj crkve. Subotički su su vjernici tada tako ispovijedali da o Uskrsu nitko nije ostao bez svete ispovijedi. Uz sakrament pomirenja treba spomenuti i oprosne dane. Najugledniji dan kad su Subotičani mogli dobiti potpuni oprost bilo je gradsko proštenje - vezano uz franjevačku, tada župnu crkvu: 29. rujna na blagdan svetoga Mihovila arkanđela. Taj je oprosni dan s početka bio dopušten samo za razdoblje od sedam godina. Jedino je Društvo kršćanskoga nauka imalo potpuni oprost na svetkovinu Velike Gospe, koji je bio dopušten za sva vremena. Treći oprosni dan je bio dan posvete franjevačke crkve, koji se slavio druge nedjelje poslije Uskrsa. Toga dana se u crkvi mogao dobiti djelomični oprost od četrdeset dana. Osim tih oprosni dana, vjernici su mogli dobiti potpuni ili djelomični oprost u skladu s povlasticama Franjevačkog Reda (Tormásy Gábor, *A szabadkai római kath. főplébánia története*, Subotica, 1883, 74-75. str.).

Oprosti uz blagdan svetoga Roka

Žar i ljubav prema svetoj ispovijedi nije u Subotici jenjavao ni

pred kraj prošloga stoljeća. No u to se vrijeme moglo zapaziti kako školovaniji ljudi izbjegavaju taj sakrament.

Dne 30. travnja 1755. odobrio je papa Benedikt XIV oprost na dan svetoga Roka za razdoblje od sedam godina. Isti taj oprost je papa Pio VI dopustio za sve vremena. Oprost je papa vezao uz skrušenu svetu ispovijed i pričest. Osim toga pokornik je bio dužan na dan svetoga Roka pohoditi župnu crkvu ako isti padne na nedjelju, a ako padne na radni dan, onda u narednu nedjelju, da tamo moli za slogu kršćanskih vladara, za obraćenje krivovjernika te za proslavu svete Crkve. Tim papinskim dokumentom kalački je nadbiskup dobio ovlast da, osim spomenutog dana, po svom nahođenju Subotičanima odredi još dva dana, kad se jednako tako može dobiti potpuni oprost. Tako je kalački nadbiskup grof Ladislav Kolonić 6. siječnja 1795. godine odredio još spomendan svetoga Jurja i svete Terezije Avilske (15. listopada) kao oprosne dane uz iste uvjete kao i za blagdan svetoga Roka.

Oprosti vezani uz današnju katedralu - baziliku svete Terezije

Dana 8. kolovoza 1879. godine odobrio je Lav XIII kalačkom nadbiskupu da on odredi jednu nedjelju u mjesecu kolovozu kao dan potpunoga oprosta. Za taj dan određena je nedjelja poslije spomendana svetoga Stjepana Kralja, budući da je upravo te nedjelje osnovano u Subotici Rožarsko društvo, a toga dana je dolazilo u Suboticu veliko mnoštvo hodočasnika iz cijele okolice. No i taj dokument je vrijedio samo jedno desetljeće, te se nakon toga morao produljiti. Potpuni se oprost mogao dobiti i na osnovu općih povlastica koje su vrijedile za cijelu Katoličku crkvu. Takvi su dani bili spomendan Imena Isusovog (2. siječnja) i u osmini toga dana. Potpuni se oprost mogao dobiti i na spomendan Imena Marijinog (12. rujna).

Proštenje svete Terezije Avilske

Proštenje svete Terezije je u gradu započelo više vanjskim slavljem nego dobivanjem potpunog oprosta. Proštenje se slavilo samo na vanjski način. U crkvi (danas kapela svetoga Roka) se služila svečana sveta misa dok su u gradu grurali mužari, a poslije je slavlje nastavljeno za stolom. Kad su župu preuzeli svjetovni svećenici (1773. godine), premda nije postojalo dopuštenje za proslavu gradskog proštenja na spomendan svete Terezije ili u nedjelju poslije blagdana, ipak je gradsko poglavarstvo na taj dan priređivalo svečani objed u gradskoj kući na račun gradske blagajne. Za vrijeme objeda mužari su premješteni na trg pred gradsku kuću, gdje se nastavilo s pucnjavom i za vrijeme objeda. Od godine 1777. organizaciju svečanog objeda je preuzeo dr. Stipan Ranić, upravitelj župe, kao prvi svjetovni svećenik. Objed je bio u župnome domu. Kao pomoć gradsko poglavarstvo mu je darovalo 6 akova staroga vina i sto kilograma mesa. No taj je običaj uskoro pao u zaborav, pa je župnik o svom trošku imao priređivati svečani objed za okolne svećenike i varošku gospodu (Tormásy, navedeno djelo 209-211. str.).

Potreba svete Ispovijedi

"Duhovni učinci sakramenta Pokore jesu: pomirenje s Bogom; otpuštenje vječne kazne zaslužene smrtnim grijesima; otpuštenje, barem djelomično, vremenitih kazni kao posljedica grijeha; mir i spokoj savjesti; te duhovna utjeha i povećanje duhovnih snaga za kršćansku borbu" (KKC 1496). Upravo ti duhovni učinci privlače i danas katolike na čestu svetu ispovijed. Dok se jedni ispovijedaju svakoga mjeseca, drugi se ispovijedaju za veće svetkovine ili prigodom godišnjica u obitelji ili kad tko u obitelji pristupa prvoj svetoj Ispovijedi, Krizmi ili Pričesti, kad mu se pridruži cijela obitelj. Lijepo je da se svi članovi obitelji ispovjedi i pričeste na dan vjenčanja kojega svoga člana. Sveta Ispovijed spada i u program svakoga hodočašća ili odlaska na proštenje. Prije polaska na daleko putovanje, prije odlaska u vojsku ili na operaciju vjernici rado pristupaju svetoj Ispovijedi.

NE OSUĐUJTE!

Tokom svoga zemaljskog života Isus je svojim učenicima, dakle i svima onima koji će ga kasnije nasljedovati, dao nekoliko vrlo praktičnih uputa. Jedna od njih se odnosi i na Vaše postavljeno pitanje. Stoga bih odgovor na Vaše pitanje gradio na sljedećem Isusovom iskazu: **"Ne sudite, da ne budete suđeni!"** (Mt 7,1).

Odmah tu trebam istaknuti da ovom izjavom Isus ne zauzima stav protiv ustanova sudstva, sudova i sudaca. Što Isus, zapravo, osuđuje? Vrlo smo skloni suđenju i to smatramo i normalnim i potrebnim. Ako ne bismo sudili, značilo bi to, kako ste sami kazali, da ne znamo razlikovati dobro od zla, da smo lažno i opasno tolerantni, barem tako mislimo. Nepobitna je istina da na zlo treba reagirati, a to drugim riječima znači da ga treba i jasno označiti kao zlo, da bismo ga se mogli čuvati. Nemoguće je zatvoriti oči i ne vidjeti što sve drugi hoće i čini, a isto je tako nemoguće ne stvoriti o tome neko mišljenje i neku prosudbu (sud). Već nas u djetinjstvu naši roditelji i odgovitelji uče da ima dobrih i zlih ljudi, pravih i lažnih prijatelja, da postoje društva koja nisu za nas, pa ih trebamo izbjegavati. Kasnije se to događa svaki dan: promatramo i slušamo što sve ljudi govore i čine i o tome donosimo svoj sud.

Isus, zasigurno, ne osuđuje radikalno svako suđenje. Suđenje, ili bolje rečeno prosuđivanje, usko je povezano s našom egzistencijom i sviješću odgovornosti. Ponekad nam je sud (prosudba) potreban da bismo stvorili jasnoću i sigurnost za sebe i za druge. Život je naprosto nezamisliv bez prosuđivanja i ocjenjivanja, zauzimanja stavova. Bez prosuđivanja bili bismo bez orijentacije. Isus bi se sukobio sa životom ako bi osudio svaki sud (prosudbu), jer bi to tada značilo: "Što me se tiče što drugi hoće i što radi!", a time bi On propovijedao jednu nezdravu toleranciju. To bi, drugim riječima, značilo odreći se svake kritičke primjedbe u zajednici bilo koje vrste i veličine organiziranosti, šutjeti na sve ono što je u njoj pogrešno ili nije kako treba. Da Isus nije protiv svakoga suđenja, pokazuje i Njegova izjava: *"Pogriješi li tvoj brat, idi i pokaraj ga nasamo... Ne poslušaj li te, uzmi sa sobom još jednoga ili dvojicu, neka na iskazu dvojice ili trojice svjedoka počiva svaka tvrdnja. Ako ni njega ne poslušaj, reci Crkvi. Ako ni Crkve ne poslušaj, neka ti bude kao poganin i carinik"* (Mt 18,15-17).

Isus osuđuje lažne sudove i osuđivanja, ogovaranja i klevetanja, brze nepromišljene, oštre i nemilosrdne sudove. U prilog navedenog sv. Augustin će reći: *"Ne sudite bez znanja, ljubavi i nužde!"* Osuditi drugoga, u konačnici, znači loše o drugom misliti i govoriti a to najčešće vodi nekoj vrsti "progona" onih koji drugačije misle, vjeruju i djeluju. Isus želi uvijek zaštititi grešnika i traži pred njim svojevrstan respekt, zabranjuje osudu grešnika bez ljubavi i milosrđa, uzdizanje nad njim. To pak znači da grešnika ne smijemo potcijeniti, izolirati, nego mu pomoći da progleda i uoči istinu svoga vlastitog života, da nađe pravi put. Isus izričito osuđuje tvz. samopravednost i samozadovoljstvo, a to je najčešći razlog da kod drugoga otkrivamo pogreške i grijehe.

Istina, Isus nas ne uči da zatvorimo oči pred zlom, niti da budemo lažno tolerantni, da zabludi i laži dajemo isto pravo i priznanje kao istini, da trpimo nepravdu i zlo i da time pustimo da se zlo širi. Egzegete Novog zavjeta se slažu u iskazu da Isus osuđuje samovoljan, prebrz i nepromišljen sud, koji je već zbog toga sumnjiv i najčešće pogrešan.

Cijenjeno Uredništvo!

Nedavno sam prilikom ispovijedi od svećenika dobila uputu kako je potrebno čuvati se osuđivanja drugoga. Mislim da ja nikoga ne osuđujem ako izražavam svoje mišljenje o nekome ili nečemu. Zar to ne znači zatvoriti oči pred nekim zlom? Molim Vaše mišljenje o tome!

Čitateljka iz Subotice

Kako Isus motivira osudu takvih sudova? On kaže: **"Ne sudite da ne budete suđeni!"** (Mt 7,1). Time nas Isus izričito podsjeća da će i nas jednom Bog suditi. U svim religijama predstavlja se Bog i kao sudac. Tko se sjeti da će Bog njemu suditi onako kako je on sudio druge, taj će vrlo brzo, ako je iskren, odustati od suđenja. A s druge strane, valja nam uvijek imati na pameti da suditi drugoga znači naprosto prisvojiti ulogu koja pripada samo Ocu.

Nadalje, osobna krivica je glavni razlog zašto ne treba suditi. Isus jasno ističe: *"Što gledaš trun u oku brata svoga, a brvna u oku svome ne opažaš!"* (Mt 7,3). Činjenica je da naše slabosti i grijehe nikad ili gotovo nikad ne vidimo; ne mjerimo ih pravilno i istinski, ali tuđe prekomjerno osuđujemo. Čovjek redovito gleda svoga bližnjega kritičnije nego li sebe, oštrovidan je prema drugima a popustljiv ili čak slijep prema sebi. Često nailazimo na ljude kod kojih je redoviti predmet razgovora drugi čovjek i njegove pogreške. Drugim često "ispiraju usta". Posao je licemjera boriti se protiv tuđega a ne vlastitoga zla. To upravo Isus želi naglasiti: potrebno je uvijek poći od sebe, iskrenim i poštenim samoispitivanjem, kritikom i priznanjem. Dakle, ako smo kritično raspoloženi prema sebi, tek tada možemo pomoći drugome svojom kritikom, opomenom ili pozivom na odgovornost (usp. Mt 7,5).

Ne smijemo nikada smesti s uma sljedeću istinu: **Bog je jedini i istinski sudac.** Tko osim Boga može drugoga ispravno suditi? Vrlo je opasno drugoga suditi jer: ili ga ne poznamo dobro, ili ne poznamo stvar koja je s njime u vezi. Suditi drugoga čovjeka značilo bi suditi njegov odgoj, fizičku i psihičku konstituciju, ekonomsko stanje; jednom riječju, sve ono što se može nalaziti iza njegovih djela. Često se u suđenju miješaju i iracionalni elementi. Stoga su naši sudovi ili osude drugoga redovito manjkave jer ne počivaju na svim relevantnim podacima, ili pak počivaju na nečemu što do kraja nismo sasvim shvatili ili razumjeli. Isto tako može naš sud ili osuda izrasti iz neke predrasude, pogrešne slike, izvješća, govorkanja, nekada iz klevete koju smo olako prihvatili ili čak neke naše fikcije.

Svakodnevno nas iskustvo uči da se često šire krivi sudovi, zbog kojih drugi pati jer mu štode i ponižavaju ga, stvaraju nepovjerenje i distancu. A u svakom čovjeku postoji želja da bude prihvaćen, potvrđen, voljen, a sve se to krivim ili nedomišljenim suđenjem uništava.

"Ne sudite!" znači: ne donositi prebrze, nepromišljene, nepouz dane sudove jer mogu biti pogrešni. Nadalje znači: pokušajte druge ljude shvatiti, ne lomite štapa nad njima! Na kraju završavam odlomkom iz poslanice sv. Ivana:

"Bog svoga Sina nije poslao na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu"

(Iv 3,17)

A to znači: što je čovjek bolji, svetiji, savršeniji, to više razumije.

Piše: Roman Miz

ODREĐENJE KATOLIČKE CRKVE PREMA SEKTAMA

(Nastavak teksta g. mr. Tomislava
Brankovića iz prošlog broja)

"Značajno je istaći da je i dogmat-ska konstitucija o Crkvi pod nazivom 'Lumen gentium', koju je Koncil donio, korak naprijed u odnosima prema drugim kršćanskim Crkvama i zajednicama. Kolarić navodi da se po ovoj konstituciji kršćanima izvan Katoličke Crkve priznaju mnogi elementi crkvenosti, tako da se njihove zajednice mogu s pravom nazivati 'Crkvom'. Naziv 'Crkva' priznavao se dosad samo istočnim Crkvama, a sada se priznaje i kršćanskim zajednicama koje su se običavale nazivati vjerske zajednice, konfesije, sekte ili vjerske grupe. Dakako da se pojedine kršćanske zajednice mogu i dalje nazivati Crkvama, Slobodnim Crkvama, sljedbama ili kršćanskim zajednicama, ali svima se njima, u većoj ili manjoj mjeri, priznaje crkvenost. 1)

Dolaskom pape Ivana Pavla II na čelo Katoličke Crkve, uvedene su i neke nove metode u djelovanju nove Crkve. Ivan Pavao II nastoji ojačati Katoličku Crkvu u svijetu, posebno u socijalističkim zemljama, te je iz tih razloga poduzeo i veći broj putovanja u razne zamlje svijeta i dobio epitet 'putujući papa'. Prilikom posjete DR Njemačkoj, Lutherovoj domovini, Papa je u susretu s predstavnicima Evangeličke Crkve rekao da je on sada hodočasnik Njemačkoj kao što je nekada Luther to isto činio Rimu. Prilikom posjete Austriji, 1982. godine, Papa je opet u razgovoru s evangelicima rekao 'da je Luther zajednička baština moderne Europe i da smo svi baštinici Reformacije.' 2)

Značajno je navesti i dio iz pisma pape Ivana Pavla II od 10. studenog (novembra) 1983. godine, upućenog kardinalu Willebrandsu, čelniku Sekretarijata za jedinstvo kršćana, u povodu 500-godišnjice rođenja M. Luthera. U pismu su izloženi pogledi u vezi s jedinstvom i budućnošću Crkve. Pored ostalog, Papa piše i sljedeće: 'Na prvom mjestu je važno nastaviti jedan brižan povijesni rad. Radi se o tome da se, preko istraživanja bez predrasuda, motiviranog samo za traženje istine, dođe do pravedne slike Reformatora, cijelog perioda Reformacije i osoba koje su u nju bile umiješane. Krivnja, gdje postoji, mora biti priznata ma s koje se strane nalazila, tamo gdje je polemika zamračila pogled mora biti ispravljen pravac ovog pogleda, nezavisno od jedne ili druge strane. Osim toga, ne smijemo se dati voditi namjerom da se postavimo za suce povi-

jesti, već jedino da bolje razumijemo događaje i da postanemo nosioci istine. Samo ako se stavimo, bez ustezanja, u stanje očišćenja po istini, možemo naći jedno zajedničko tumačenje prošlosti i postići u isto vrijeme jedan novi bod u početku za današnji dijalog.' 3)

Papino pismo sigurno daje novi podsticaj u razumijevanju s protestantima. Iz svega do sada izloženog, može se naslutiti i jedan novi pristup Katoličke Crkve i prema sektama, kao svojevrsnim plodovima protestantizma. Teološko učenje sekt i njihovo praktično djelovanje sve se više proučava u krilu Katoličke Crkve. U tu svrhu izdato je više prikladnih knjiga, a česti su i članci, u inače bogatoj i raznovrsnoj štampi Katoličke Crkve. 4) I pored toga što se otvoreno za neke vjerske sekte kaže da su u mnogome iskrivile i izokrenule kršćansko učenje (napr. Jehovini svjedoci, Mormoni i dr.), ipak se može reći da u tretiranju sekt preovlađuje ekumenski duh i duh dobre volje za uspostavljanje dijaloga i međusobnog upoznavanja.

Možda riječi poznatog katoličkog teologa i ekumeniste W. Barta mogu najbolje ukazati na svu složenost i delikatnost odnosa Katoličke Crkve prema sektama kada kaže: 'Duhu je kršćanstva suprotno sprečavati prodor sljedbi uz žučne polemike, nesnošljivost i zlobu, kako se to često u prošlosti događalo. Crkve se moraju znati suprotstavljati sljedbama i s njima raspravljati. Oni moraju sljedbama postavljati pitanja i u duhu ekumenskog raspoloženja dopustiti im da i one pitaju. Crkve se moraju posvjedočiti praktičnim kršćanstvom.' 5)

Izraz ovakvih tendencija su i neka nastojanja izražena barem u publicistici u Katoličkoj Crkvi kod nas, da se upozna učenje i djelovanje sekt i da se u ekumenskom duhu otvori perspektiva za eventualni dijalog.' 6)

1) Juraj Kolarić, "Kršćani na drugi način", Zagreb, 1976, str. 185.

2) P. Vrankić, "Jedno suvremeno katoličko shvaćanje Martina Luthera", "Nova et vetera", 1-2/1983, str. 58. Citirano iz vatikanskog dnevnika "Osservatore Romano", 12-13. IX. 1983.

3) Isto, str. 59.

4) U izdanju "Marije" iz Splita, 1984. godine, tiskana je knjiga Renate Spring "Zatvor bez zidova - Bili smo Jehovini svjedoci". U predgovoru ove knjige razotkriva se "žalosna sudbina onih koji su upali u vješto razapetu mrežu te sekte".

5) W. Bartz, navedeno djelo, str. 175.

6) Tomislav Branković, "Problemi definisanja suštine i karaktera sekt i", "Marksističke teme", 1987, Niš, str. 76-78.

KAKO PROTIV ALKOHOLIZMA? (2)

Alkohol u svakoj prigodi

Živimo u alkoholnoj kulturi. Pijenje alkohola je dio naše svakodnevice. Alkoholna pića su najšire rasprostranjena i svakome pristupačna. Možemo slobodno reći, na dohvrat ruke. Pijenje prati sve naše običaje. Pije se kad se dijete rodi, kada se krsti, na vjenčanjima, pije se za blagdane. Pije se i kad se tuguje. Nema prigode u kojoj se to ne bi smatralo normalnim. Široka rasprostranjenost pijenja omogućuje nam vrlo rani kontakt s alkoholom, a neprosvjećenost ga potencira.

Svatko može postati alkoholičar, samo je pitanje hoće li dovoljno dugo živjeti. To se upozorenje ne odnosi jedino na one koji uopće ne piju, upozoravaju stručnjaci.

U društvu koje odlikuje vrlo visoka tolerancija prema alkoholu, u kojemu se na one koji ne piju gleda gotovo kao na čudake, nedovoljna je razina svijesti o pogubnom utjecaju alkohola i bolesti ovisnosti koju izaziva redovito pijenje. Nebrojani primjeri govore u prilog ovoj tvrdnji, no možda je još uvijek najevidentnija ona ranjutarnja slika kada se prije posla, uz kavicu ili bez nje, popije koja "žestoka" ili koji "unučić" ili koji "fićok", radi boljeg radnog dana ili radi boljeg "raspoloženja". A da ne nabrajamo koliko se čaša žestokog pića ili litara vina ili piva popije za vrijeme posla (da bi posao uspio) ili nakon obavljenog posla, jer je "posao" uspio.

Tko pije?

Nekada se mislilo i govorilo da samo odrasli muškarci piju, a da su žene ili djeca pošteđena toga. Međutim, današnja ispitivanja govore drugačije i daju nam drugu sliku o tome tko su alkoholičari. Uvidom u evidencije Stanica za triježnjenje pijanih vidi se da je od ukupnog broja dovedenih desetak posto djece, tj. maloljetnika. Dok je prije jedna žena dolazila na deset muškaraca alkoholičara, danas je taj odnos pet naprama jedan. Ranije se smatralo da žene uglavnom kasnije počinju piti, kad uđu u klimakterij i ostaju same nakon odlaska djece. Emancipacija uzima svoj danak. Žene postaju sličnije muškarcima u svemu, pa i u piću. Muškarci ipak prednjače. Računa se da čak 15% odraslih muškaraca spada u alkoholičare, a za još toliko se vjeruje da piju prekomjerno.

Porast proizvodnje alkohola

U posljednjih pedeset godina proizvodnja i potrošnja alkohola u Europi i u nas porasla je za više desetaka puta. Ljudi više ne piju nego "loču" - upozoravaju liječnici i ističu kako se već odavno ne radi o normalnoj društvenoj potrošnji alkohola, nego o čistoj (socijalnoj) patologiji.

Ako piju svi (ili gotovo svi), zašto neki postaju alkoholičari, a drugi ne? Neki ljudi su slabiji, neki jači i različito podnose alkohol. Stručnjaci tumače kako je od deset do petnaest posto ljudi nasljedno sklono piću dok kod ostalih alkoholičara postoje drugi razlozi.

(nastavit će se)

Ivica Prčić

ALELUJA

Aleluja - kad se sunce budi,
kad zora zaradi.

Aleluja - kada zora svane
i obasja ruže rascvjetane!

Aleluja - za svaku kap rose
za pjev ptica i za noge bose.

Aleluja - dragoj buba mari i malenom mravu,
marljivoj pčelici, leptiriću plava!

Aleluja - kad je nebo plavo,
snježnome vrhuncu.

Aleluja - ranolista bijelom,
raspjevanom srcu!

Aleluja - nek Te hvale suze;
hvala Ti za patnju!

Aleluja - Tebi brate, hvala.
Mir i dobro
nek Te uvijek prate!

S. M. Karmela K.

ALELUJA, ORJ SE!

ALELUJA, USKRS JE!

IN MEMORIAM

LORKA OSTROGONAC

rod. Ivković

(1913 - 1998)

U Tavankutu je 5. 03. 1998. godine u 85. godini života, nakon duge i teške bolesti, okrijepljena svetim sakramentima preminula Lorka Ostrogonac, rođena Ivković.

Draga pokojnica je bila poput tihe ljubičice: širila je miris skromnosti i kršćanskih kreposti. Sa svojim suprugom, sada već pokojnim, podigla je na noge dva sina i pet kćeri. Između njih je Bog izabrao sebi s. Alfonsu da mu služi kao sestra dominikanka.

Naša pokojnica je bila strpljiva u svojoj bolesti. Iako joj sva djeca nisu bila na okupu, izmolila je tu milost da se ipak svi nađu oko nje u posljednjim danima njezine životne borbe.

Pokopana je u obiteljskoj grobnici u Tavankutu, ispraćena od svoje djece, unučadi, pranučadi i brojne rodbine i znanaca.

Često čujemo prigovor da se bavimo djecom, mladima, obiteljima, redovnicima i pitanje: što je s nama neudanima, neoženjenima. Evo jednog od odgovora...

"LAKO TEBI, STARA CURO!"

Cijelu se ovu godinu puno govori o obitelji, o njezinoj ulozi u društvu i u Crkvi, te o zadacima koji su pred njom i o situaciji u kojoj se obitelj sada nalazi.

Rečeno je nešto i o braku kao sakramentu i slici Božjoj itd. Je li dovoljno i na pravi način - nije na meni da prosuđujem. Većina mojih prijatelja i onih koji me okružuju u braku su i imaju svoju obitelj i djecu. Razmišljam: gdje ja pripadam, u koju kategoriju u društvu i u koji stalež u Crkvi...

Nemam svoju obitelj, iako sam potekla iz brojne obitelji. Dakle - udana nisam. Udovica također nisam, a ni redovnica, pa čak nisam više ni u cvijetu mladosti... Naš narod ima za takve poznat i jasan izraz: "stara cura". Začudo, ja unatoč tome nisam ni razočarana ni tjeskobna ni ogorčena i ne očekujem godinu posvećenu neudanima i neoženjenima. Osjećam se i udanom i mladom i radosnom. "Izvan svake pameti" - rekli bi zlobnici.

Pa ipak, nedavno se u meni porodi misao: tko je od nas najveći? Koje su ti draže, Gospodine, udane ili neudane?

Gledam oko sebe. Promatram svoje prijatelje. Jedni su u braku bez djece, drugi pak imaju četvero-petero djece... Kao da su ostvarili Božji naum i, rekla bih, prava su slika Trojedinoga Boga. Prihvaćaju živjeti (odgovorno) roditeljstvo, s radošću primaju dar života iz Božjih ruku. Rade i na svom duhovnom rastu, stignu se i razdijeliti blišnjima. Po njima se život nastavlja iz naraštaja u naraštaj.

Oni imaju razloga za radost, za sreću. Moglo bi se reći: Oni su najveći, više se trude, žrtvuju, odriču...

Mogu li se ja, i meni slične, uopće upustiti u tu trku s njima, kad mogu spavati dokle hoću, nitko mi ne smeta, mogu se molići, imam puno vremena. Ne moram se odricati i žrtvovati za djecu? "Lako tebi!" - kažu neki. A opet, živeći zajedno s tim obiteljima, s braćom i sestrama koji su u braku, osjećamo i jedni i drugi da potpuna sreća nije ni u mužu ni u ženi ni u udobnosti ni u raskoši ni u slobodnom vremenu ni u žrtvovanju.

Jedni i drugi imamo uporište u istom izvoru sreće ukoliko pijemo s istog izvora, ukoliko se od njega ne odvajamo, ukoliko nam je on, izvor svake radosti, na prvom mjestu, ukoliko je on tvoj i moj zaručnik, bit ćemo prvi i najveći u njegovu kraljevstvu.

Posebno sam to doživjela i shvatila na ovogodišnjoj ljetnoj duhovnoj obnovi. Otad znam da Bog jednako ljubi udane i neudane.

Nije, dakle, problem u mom bračnom stanju nego u mom stavu. U otvorenosti moga srca i spremnosti duha da svome Bogu, svome zaručniku kažem DA. Otkada izrekoh taj svoj "povijesni" DA, iz dana u dan vježbam i čeznem, vapim i molim da na ljubav ljubavlju odgovorim. Odonda znam da i udane i neudane mogu biti najveće ako pred Poniznim budu neznatne, ako pred Jakim budu slabe, ako pred Svemoćnim budu nemoćne, ako pred Zaručnikom budu "slobodne", ako pred Ocem budu djeca, da taj isti, moj i tvoj, Tata po svom sinu Isusu mogne nam dati u našoj slabosti jakost da mu omilimo te da se ispune riječi: "Tko je najmanji među vama taj je najveći."

Pokušajmo danas postati Očeva djeca, Kristove zaručnice, otvorena srca, svjesne da ništa ne možemo zaslužiti već da o njemu ovisimo, u njemu se mičemo i njegove jesmo. Tad će i nerotkinje radati, a neudavane imati više djece nego udavane.

Čestitam vam, udane i neudane, novi početak. Sretno!

Mary, profesorica, "Novi Koraci", Zagreb, 1995

Internet je preko nas došao u Suboticu - budite sa nama!

Postanite prijatelj Interneta!

Predstavite svoju firmu svetu! ✓

Izrađujemo www prezentacije i držimo ih na Svetskoj mreži

Kompletna ponuda internet servisa ✓

Subotičko čvorište je kod nas

Naučite koristiti Internet i Vi ✓

Kurs traje 16 časova

Sve INFORMACIJE možete dobiti u našem Informativno-prodajnom centru

✉ BRAČE JUGOVIĆA 5

Radno vreme: 9 - 19 sati

☎ 555-765

E-mail: admin@tippnet.co.yu

Home Page: www.tippnet.co.yu

G. BLAŠKO GABRIĆ I ŠTAMPARIJA "GLOBUS"
DAROVALI SU KUNSDRUK PAPIR ZA KORICE "ZVONIKA"
DO KRAJA 1998. GODINE!
TOPLO ZAHVALJUJEMO!

Isplati se ženiti

*Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino
štampa pozivnice
za svadbu.*

Otmara Majera 10

Telefon: (024) 551-202

AgriS
Subotica

NUDIMO:

- sredstva za zaštitu bilja
- semensku robu
- ručni poljoprivredni alat
- WAP perači i usisivači

STRUČNI SAVETI

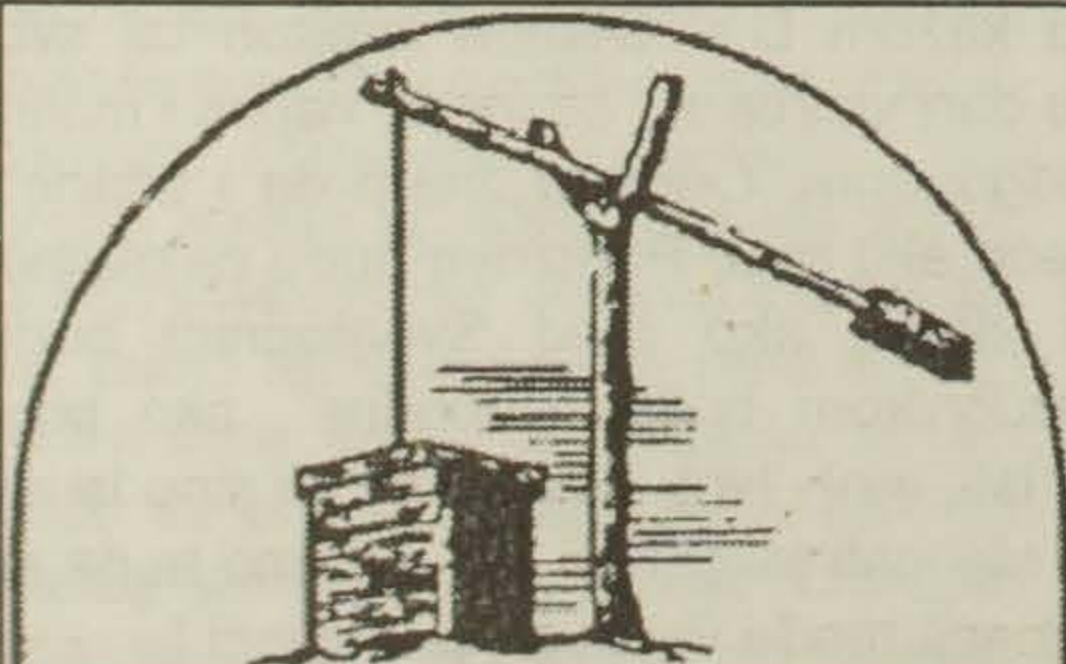
Petefi Šandora 9, Tel./fax: (024) 556-228

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

SALAS
ZEMLIORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Možete nas čitati
i na INTERNETU
www.tippnet.co.yu/zvonik/

P.T.P. BANE.
...uvek, kada poželite lepe stvari!

PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE,
ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE,
PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

Ovaj broj "ZVONIKA"
izišao je uz pomoć
Međunarodnog
Caritasa
"KIRCHE IN NOT"

USKRSNUO JE...

(Razmišljanje jednog salašara o uskrsnuću)

Isusovo uskrsnuće je temelj-kamen našeg virovanja. Najsilniji i najmoćniji vladar na ovome svitu je smrt. Od prosjaka do kralja njoj se sili niko ne otme.

Jednoga dana bio rimski car Teodozije veoma raspoložen. Šta su ga molili sve im je uslišio. I zatvorenike je pustio na slobodu. U svom veselju povika: "Oh, da mi je danas ključeve od grobova! Pustio bi i mrtve na slobodu." Ali te ključeve nema niko. Ni Teodozije, ni kraljevi, ni silnici, ni papa, ni Crkva. Niko! Osim Jednoga. Onoga koji reče sv. Ivanu na otoku Patmosu: "Ne boj se! Ja sam prvi i posljednji i živi; bio sam mrtav, ali eto sam živ u vike vikova i imam ključeve od smrti i podzemlja."

Jednom smo uveče raspravljali na divanu o uskrsnuću. Svi kažu da su virnici, ali su bili zbunjeni. "Vidite," reko sam im, "svi molimo u Virovanju: 'Virujem...oproštenje grija, uskrsnuće tila i život vični. Amen.'" Zbunjenost je bila još veća. Jedan reče: "Ja virujem u Boga. Ali ovo mi jako teško ide, uskrsnuti od mrtvi?!" Bilo je tu na divanu i škulovani koji čitaju virske knjige i katoličke listove, pa je rasprava bila vrlo živa.

Pa moraš virovat. Ne može se, ovo virujem, ovo ne. Molim vas, pogledajte pokojnike kako brzo istrunu. Šta tu ima uskrsnuti. Pa kad te je Bog stvorio, onda će te i uskrsnuti. A Bog je reko: "Iđe čas u koji će svi koji su u grobovima čuti glas Sina Božjega; i izići će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda." To je za nas duboko. Nemamo mi kada to proučiti. Imamo posla i više glave. Baš o tome se i radi. Samo puno radimo da bi više imali. Uveče pogledamo televiziju, a nediljom, kad stignemo, odemo, mada sve riđe, i na misu. U tome mnogima i život prođe i na kraju se zapitamo: Di smo bili? Nigdi. Šta smo radili? Ništa. Život proleti ko san.

Svi su nakon toga bili vrlo zamišljeni. Jedan će reći: "Joj, Bože! Nakon smrti, kad čovik uskrsne i nikad više smrti. Pa onda dragi Bog malo traži od nas." Drugi veli: "Za besmrtnost treba da puzimo čitav život. A Bog to ne traži." A jedan će: "Sve su to popovske priče i laži, nema tu ništa." A šta ako ima?! A ima. Ne mož jedna laž da živi 2000 godina. I to stotine milijuna ljudi viruje. Isus je reko: "Ja sam uskrsnuće i život: ko viruje u mene živiće i ako umre" (Iv 11,25). Sv. Ambrozije veli: "Nastajanje i nestajanje veliki je zakon za sve živo na zemlji, za ptice u zraku, za ribe u vodi: ali je Bog čoviku, kruni svoji stvorenja, dao posebno pravo da iz smrti ustane na život." "Život je sličan knjizi. Luđaci je prelistavaju brzo, a mudrac je čita razmišljajući. Jer zna da se samo jednom može čitati." (Jean Paul)

Današnja generacija treba da slidi naše stare. Teže su radili, manje su imali (strojeva, televizora...). Ali su imali veliku viru. Naš narod niko nije milovo. Ali su bili Bogu i Crkvi virni. I ostali smo na ovoj ravnici. Tu smo već stotinama godina. Živili su naši stari po Božjim zapovidima na našim bilim salašima, i opstali. Vratimo se i mi tim vridnostima da bi opstali. I na misi molimo: "Tvoju smrt naviještamo, Tvoje uskrsnuće slavimo, Tvoj slavni dolazak iščekujemo." Aleluja!

Šime Budimčević, Sombor ✍

USKRS U PROZORU

Ako budete prolazili ulicom Eugena Kumičića u Subotici, zaustavite se kratko kod broja 41. U prozoru ćete vidjeti malu korizmeno-uskrsnu izložbu, a na njoj: Raspelo, Isusa vezanih ruku, ministranta u korizmenom ruhu, te četrnaest šarenih jaja u bocama s raznim uskrsnim motivima. Navratite...

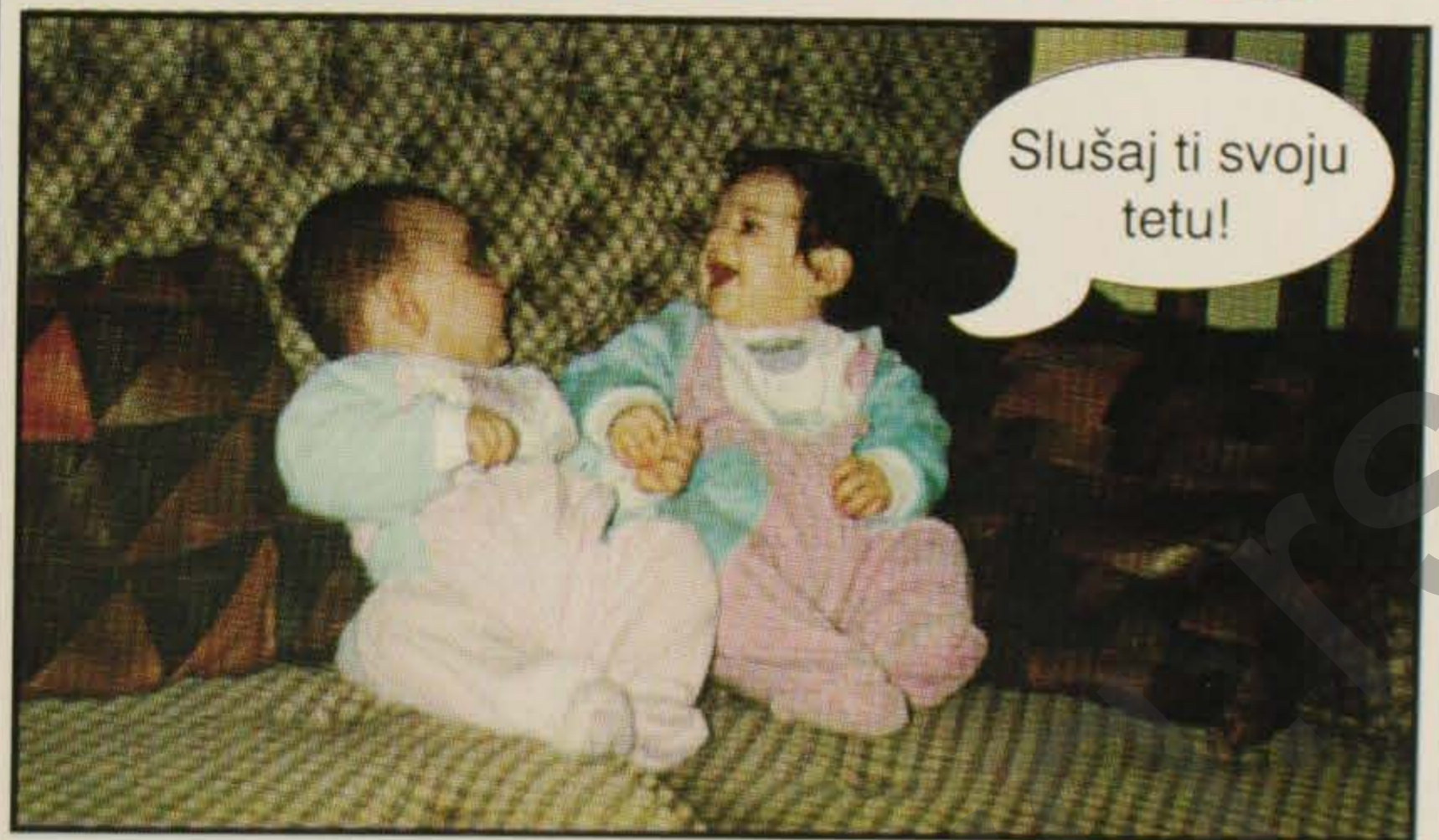
I nije to samo ove godine. Gospođa Eržika Miljački od 1966. godine priređuje u prozoru svoje kuće slične izložbe prigodom većih crkvenih blagdana i obavezno za dužijancu.

Hvala joj za obogaćivanje naše svakodnevice na neobičajeni način!

Detali sa izložbe

OZBILJNI RAZGOVORI

(Nije fotomontaža. I nisu izmišljene osobe. Žive u Subotici. Desno teta Dijana (stara 5 mjeseci). Lijevo nećakinja Ivona (starija od tete 2 tjedna).

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202. E-mail: zvonik@tippnet.co.yu

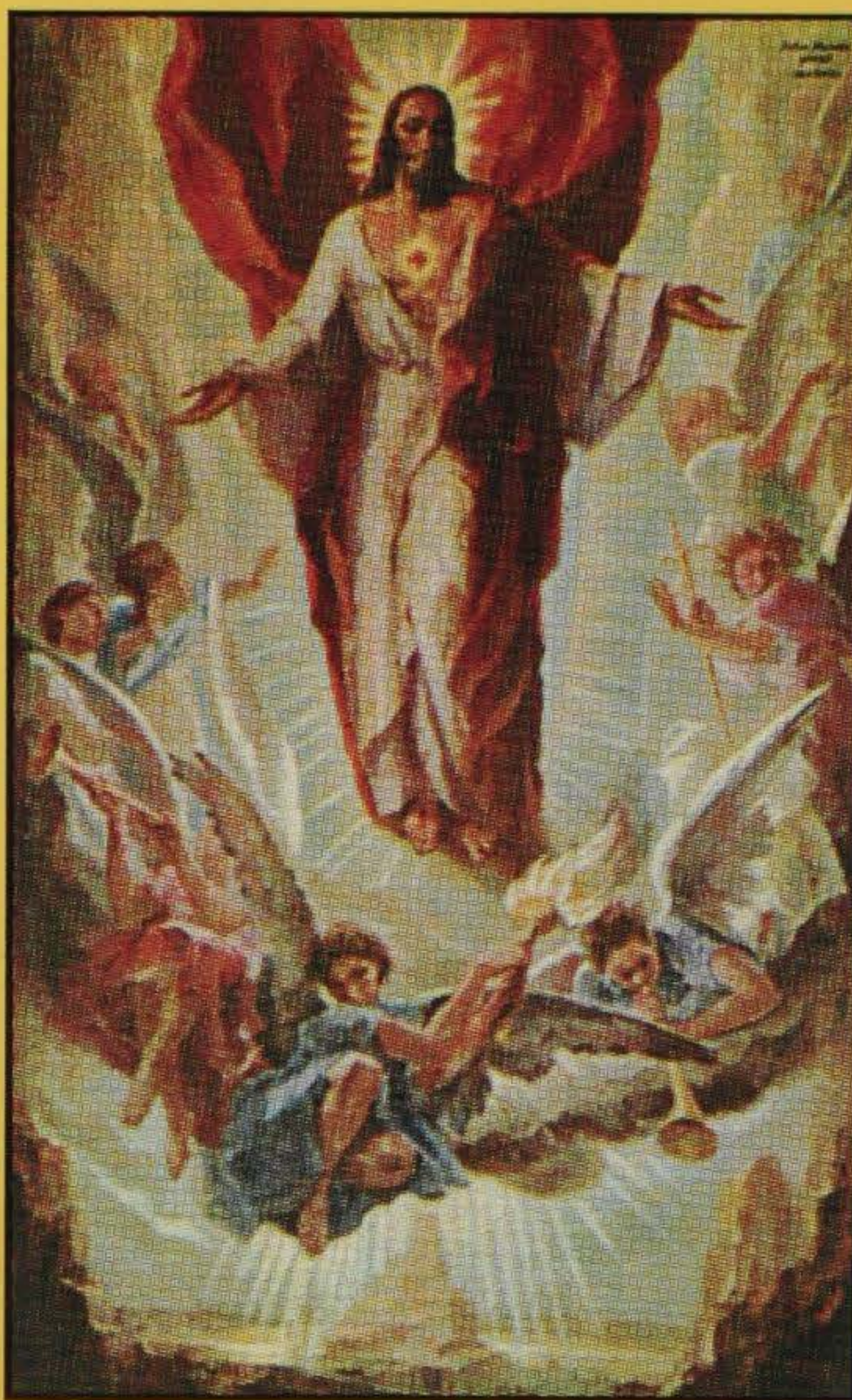
Uskrsna poruka Ivana Penzeša, subotičkog biskupa

USKRSNUĆE KAO MJERILO NAŠE VJERE

"Mi smo svjedoci da je on živ. Vidjeli smo ga i znamo da je s nama. On je uistinu živ!" Iz tog iskustva susreta s Uskrsnim, s tog uskrsnog iskustva kreće povijest kršćanstva.

Na dan Pedesetnice Petar je izišao pred mnoštvo i progovorio (usp. Dj 2,14.22-32) o Isusu Nazarećaninu. Skrenuo im je pažnju na njega onako kako su o njemu mogli čuti i kako su ga bili upoznali kao Učitelja za kojim je išlo veliko mnoštvo, koga je Bog potvrđivao velikim znamenjima; ali su ga glavari svećenički i narodne starješine osudili i ubili. Rekao im je: "...njega, predana prema odlučenu naumu i promislu Božjem, - po rukama bezakonika razapeste i pogubiste. Ali Bog ga uskrisi, oslobodivši ga grozote smrti, jer ne bijaše moguće da ona njime obvlada." Bog ga je konačno potvrdio. Zato njegova stvar ide naprijed. Nastavlja se "odlučeni naum promisla Božjeg". No, Njegovo djelo se ne nastavlja samo kao što se po drugim ljudima nastavlja djelo mrtva velikana. On sam, živ, stupa na čelu pokreta što ga je započeo.

Važno je stoga da svetkovanje Uskrsa doživimo i na toj sadašnjoj razini, u dimenzijama svoga vlastitoga iskustva vjere, svoga vlastitog svjedočenja. Valja nam biti svjesnima da sada Isus živi i djeluje po nama u povijesti. Mi smo sada njegovi udovi. On po nama govori svijetu i svjedoči svijetu onu novost koju je od Oca donio kao nalog, što ga je on u svojoj ljudskoj vremenskoj dimenziji i vjerno izvršio, i Duhom Svetim na nas prenio. To sve se i u tijeku povijesnih zbivanja mora očitovati po nama. Sada Isus, možemo slikovito kazati, nema fizički glas, niti fizički izgled niti vidljiv nastup, da bi stao pred mnoštvo. On ima

nas - naš glas, naše tijelo, djeluje preko naših djela. Takav je put on odabrao.

Tu se možemo zapitati zašto nije Isus, nakon što je uskrsnuo, izašao pred mnoštvo? Zamislite kako bi to djelovalo frapantno da je u onaj treći dan nakon što je bio ubijen došao pred Jeruzalemce i progovorio mnoštvu! Što bi mogli poduzeti? Ali, on nije htio tako nastupiti. Javio se samo izabranim svjedocima. Poslao je radije svjedoke u svijet - da pruži svima slobodu vjere.

Kristovo djelo na kraju ovog drugog ti-sućljeća kršćanske povijesti moramo činiti živim, ne tek kao povijesno spominjanje nego i aktualno događanje evanđelja.

Uskrsli Isus nam je ulio Duha ljubavi koji nas evo ispunja da u istom Duhu idemo svijetom i prigrljujemo sve ljude, da bi se jednom svi našli ujedinjeno u njemu.

Zato krenimo s Uskrsnim u Duhu kojega nam šalje i obnovimo se u vjeri, postanimo, poput prvih mučenika, svjedoci svojoj braći u svijetu. Ovo su posljednja vremena, jer ništa veće od Krista nema, u njemu se dovršavaju sva vremena. On je ona posljednja točka - Omega - prema kojoj se sve slijeva. Mi ga čekamo da se jednom pojavi

vidljiv pred cijelim čovječanstvom. Kao što se tada pokazao izabranim svjedocima, tako ga na kraju imaju ugledati svi ljudi, s Istoka i Zapada, Sjevera i Juga. Kad se svi pogledi odasvud na njega svrate, dovršeno će biti njegovo djelo, pojaviti će se On - Život naš!

S tim mislima želim svima SRETAN USKRS!

Ivan Penzeš, biskup

Sombor - Presveto Trojstvo IZLOŽBA PISANICA

Izložbu priređuju vjeronaučna djeca župe Presv. Trojstva, Nenadića, Gradine i Bačkoga Brijega

Otvorenje izložbe nakon svečane sv. mise
u 9 sati (hrvatski) i u 10,30 (mađarski) u
ŽUPI PRESV. TROJSTVA na USKRS

Subotica - sv. Rok OBITELJSKI SUSRETI

Petak, 17. 04. 1998. u 20 sati

Tema: **NE OGOVARAJMO BRAĆO JEDNI DRUGE**
(ogovaranje - kleveta)

Predavač: Franjo Ivanković, župnik iz
Sombora

Subotica TEČAJ ZA ZARUČNIKE

od 20. do 24. 04.

svaku večer u 19,30 sati
u župi sv. Terezije - Harambašićeva 7

* Tečaj je obavezan za sve koji se ove godine kane vjenčati u crkvi

* Tečaju mogu prisustvovati i mladi koji su napunili 18 godina

SV. MISA ZA + BISKUPA MATIJU ZVEKANovića u katedrali, 25. 04. u 10 sati

dan mladih - bač '98.

02. 05. 1998.

od 9 do 19 sati

Godišnji susret krizmanika (8. razred),
srednjoškolaca, studenata i mladih radnika
Subotičke biskupije

Vrlo rado očekujemo mlade iz drugih biskupija SRJ

Tema susreta:

DUH SVETI POUČAVAT ĆE VAS U SVEMU

Predavač:

dr. TADEJ VOJNOVIĆ, franjevac iz Novog Sada

Molimo župnike da do 25. 04. prijave broj sudionika iz svojih župa na adresu:

ŽELJKO AUGUSTINOV

JNA 3, 21420 BAČ, tel. 021/770-093; 021/770-191

Za mlade iz Subotice i okolice organiziramo prijevoz
AUTOBUSIMA

Prijave do 25. 04. prima: ŽUPNI URED "SV. ROKA",
I Ivana Milutinovića 52, tel./fax: 024/24-740